

HE 171/2025 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2026 TALOUSARVIOESITYKSEN
(HE 99/2025 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2026.

Helsingissä 20.11.2025

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2026 talousarvioesitystä (HE 99/2025 vp) täydentävä hallituksen esitys. Täydentävä esitys voidaan antaa, koska valtiovarainvaliokunta ei ole vielä antanut mietintöään 22.9.2025 annetusta hallituksen esityksestä vuoden 2026 talousarvioksi.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 189 milj. eurolla talousarvioesitykseen nähden. Verotuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 25 milj. eurolla. Vähennys johtuu pitkälti virvoitusjuomaveron veronkorotuksen voimaantulon myöhentämisestä. Veronkorotuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.4.2026 aiemmin oletetun 1.1.2026 sijaan, mikä vähentää vuoden 2026 verotuottoa 28 milj. eurolla.

Sekalaisia tuloja ehdotetaan alennettavaksi 164 milj. eurolla. Muutosta selittävät pitkälti alenema päästöoikeuksien huutokauppatuloissa 75 milj. eurolla sekä Euroopan rauhanrahastolta v. 2026 saatavien takaisinmaksujen väheneminen 158 milj. eurolla ajoitusmuutoksen myötä. Toisaalta arviota verotukseen liittyvistä korkotuloista ehdotetaan nostettavan 51 milj. eurolla.

Määrärahat ja tasapaino

Varsinaisten tulojen 189 milj. euron vähennys ja määrärahojen 455 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2026 täydentävä talousarvioesitys lisää valtion budjetoitua nettolainanoton tarvetta 644 milj. eurolla. Valtion budjettitalouden alijäämäksi v. 2026 arvioidaan n. 9,3 mrd. euroa. Alijäämää pienentää kertaluonteisesti n. 2,3 mrd. eurolla Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tulouttaminen valtion budjettiin rahaston lakkautuksen yhteydessä. Tuloutus ei vähennä valtion ja julkisen talouden velkaantumista. Ilman tuloutusta budjettitalouden alijäämä olisi 11,6 mrd. euroa, mikä katetaan ottamalla lisää velkaa.

Vaalikauden kehys

Vuoden 2026 kehystasoa tarkistetaan vastaamaan kehyksen hinta- ja rakennemuutoksia jäljempänä olevan taulukon mukaisesti. Yhteensä nämä muutokset nostavat kehystasoa 255 milj. eurola verrattuna talousarvioesitykseen. Tarkistusten jälkeinen menokehys vuodelle 2026 on 78 644 milj. euroa.

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 78 304 milj. euroa v. 2026. Näin ollen jakamaton varaus on 40 milj. euroa, minkä lisäksi v. 2026 on käytettävissä 300 milj. euron lisätalousarviovaraus.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2026
LTAE III		
2025, TAET		
2026		
28.20.01 ja 28.99.99	Ajoitusmuutos sosiaaliseen ilmastorahastoon liittyvissä kuluissa. Rahaston hallinnointiin tarkoitettu tietojärjestelmäkehityshanke budjetoidaan jo vuodelle 2025, vaikka sosiaalisen ilmastorahaston kuluihin oli varauduttu kehysvarauksella vasta vuodelle 2026.	-0,4
32.30.95	Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksuun vuodelle 2026 talousarvioesityksessä ehdotetun määrärahan aikaistaminen vuodelle 2025.	-2,6
TAET 2026		
28.50.15 ja 28.50.16	Lakisääteisesti indeksisidonnaiset menot (indeksikorotusten tarkentuminen).	3,6
21.01.01 ja 35.10.52	Sopimusperusteinen hintakorjaus (valtion sopimusratkaisu 2025—2028, siltä osin kuin ei ole ollut TAE:ssa).	1,3
26.30.20	Ukrainalle annettava siviilimateriaaliapu. Kehyksen ulkopuolista menoa kehys-säännön mukaisesti.	5,0
27.01.66	Yhdysvaltalaisen puolustusmateriaaliavun rahoittaminen Ukrainan tukemiseksi. Ukrainalle annettava tuki on kehyksen ulkopuolista menoa kehys-säännön mukaisesti.	100,0
28.70.01	Tuottavuutta parantavat tekoäly- ja digitalisaatioinvestoinnit. Hankkeet sisällytetään osaksi hallituksen investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	10,0
28.92.03	Huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpito ja kehittäminen. Läpivirtauserä, jota vastaava tulo on huomioitu momentilla 11.19.11.	3,3
28.99.99	Ajoitusmuutos hallituksen investointiohjelman laajenuksessa, johon varauduttiin kevään 2025 kehyspäätöksessä yhteensä 200 milj. euron kehysvarauksella vuosille 2026—2027. Vuoden 2026 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä vuodelle 2026 tehdyn varauksen käyttämätön osuus siirrettiin vuodelle 2027, mutta nyt varausta siirretään osin takaisin vuodelle 2026.	2,9
29.40.20, 29.40.50, 29.40.55 ja 29.70.55	Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen vuonna 2026 sekä avoimen ammattikorkeakoulun ja avoimen yliopiston opintoseteli. Hankkeet sisällytetään osaksi hallituksen investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	29,5
31.01.01	Ukrainan lennonvarmistuspalvelun tarjoajien tukeminen. Tuki Ukrainalle on kehyksen ulkopuolista menoa kehys-säännön mukaisesti.	0,3
31.10.20 ja 31.10.77	Perusväylänpidon ja väyläverkon kehittämishankkeet. Hankkeet ovat osa hallitus-ohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	15,3
31.10.77	EU:n CEF-tukea vastaava määräraha väylähankkeisiin. Läpivirtauserä, jota vastaava korvaus tuloutuu momentille 12.31.10. Tulosta n. 6,1 milj. euroa on huomioitu jo vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa ja 26 milj. euroa jo vuoden 2025 kolmannessa lisätalousarviossa, mutta kehystä ei ole vielä tällöin korotettu tuloja vastaavasti.	32,6
31.20.51	Tieliikenteen liikenneturvallisuuskertymän muutos. Läpivirtauserä, jota vastaava tuloarvion kasvu on huomioitu talousarvioesityksen yhteydessä momentilla 11.19.05.	0,4

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2026
32.01.10	Vuoden 2024 määrärahan uudelleenbudjetointi työvoimapalveluiden tietojärjestelmämuutoksiin (peruutus LTAE III 2025 momenteilla 32.01.03 ja 32.30.51).	2,0
32.01.41	Ajoitusmuutos kvanttitietokoneen maksatuksissa.	-20,0
32.20.40	Ajoitusmuutos hallituksen investointiohjelmaan sisältyvän Puhtaan siirtymän investointitukiohjelman maksatuksissa vuodelta 2027 vuodelle 2026.	20,0
32.20.41	Ajoitusmuutos energiatuen maksatuksissa.	-1,8
32.30.42	Brexit-mukautusvarauksen ennakkomaksun palautus EU:lle määrärahan vähäisen käytön vuoksi siirtyy vuodelta 2025 vuodelle 2026.	6,8
33.10.54, 33.10.57, 33.20.50 ja 33.20.52	Työttömyysturvaseuraamusten muutoksen voimaantulon viivästyminen. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	-0,7
33.10.57 ja 33.20.52	Kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönoton viivästyminen. Kyseessä on perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla, jolloin kehystasoa nostetaan määräraha-arvion laskua vastaavasti.	0,5
33.60.39	Hyvinvointialueiden määräaikaiset omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeet. Hankkeet sisällytetään osaksi hallituksen investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	40,0
33.90.50	Raha-automaattiyhdistykseltä siirtyneen tase-erän loppuosan purkaminen 31.12.2026 mennessä. Läpivirtausera, jota vastaava tulo on momentilla 12.33.99.	5,3
35.10.20	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi panssarilaiva Ilmarisen hylyn öljyntyhjennysoperaatioon (peruutus LTAE III 2025).	1,3
Yhteensä		254,6

Hallituksen investointiohjelma

Hallituksen määräaikaiseen investointiohjelmaan ehdotetaan täydentävässä esityksessä yhteensä 302,6 milj. euroa uusina valtuuksina ja määrärahoina. Tästä vuodelle 2026 kohdentuvat uudet määrärahat ovat 97,6 milj. euroa. Investointiohjelman valtuudet ja määrärahat nousevat talousarvion täydennysesityksen myötä yhteensä 4,2 mrd. euroon. Investointiohjelma on kokonaisuudessaan vajaat 4,6 mrd. euroa, josta n. 0,3 mrd. euroa rahoitetaan kehyksen puitteissa ja loput pääosin omaisuustuloilla.

Osana investointiohjelmaa ehdotetaan seuraavien väylähankkeiden käynnistämistä:

— Kupittaa kansi -hankkeen toteuttamiselle ehdotetaan myönnettävän 3,25 milj. euron määräraha.

— Valtatien 4 parantamiseen Vestonmäen kohdalla (Joutsa, Toivakka) ehdotetaan myönnettävän 18 milj. euron valtuus ja 2 milj. euron määräraha.

— Maantien 152 Hämeenlinnanväylä—Tuusulanväylä (Kehä IV) suunnitteluun ehdotetaan myönnettävän 2,5 milj. euron määräraha.

— Liminka—Oulu kaksoisraide -hankkeen toteuttamiselle ehdotetaan myönnettävän 199 milj. euron valtuus ja 10 milj. euron määräraha.

— Kantatie 51 Vuohimäen eritasoliittymä -hankkeen suunnitteluun ehdotetaan myönnettävän 0,4 milj. euron määräraha.

Hallitus on päättänyt lukea osaksi investointiohjelmaa myös keväällä hallituksen puoliväliriihesä sovitun investoinnin koulutustason nostoon sekä hyvinvointialueiden hoidon jatkuvuutta parantavat hankkeet. Lisäksi investointiohjelmaan on päätetty sisällyttää julkisen hallinnon tuottavuutta parantavia tekoäly- ja digitalisaatioinvestointeja. Yhteensä nämä hankkeet lisäävät määräraharavetta 150 milj. eurolla ja kohdentuvat tarkemmin seuraavasti:

— Korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään kertaluonteisesti v. 2026. Aloituspaikkoihin ja näihin liittyviin opintotukimenoihin ehdotetaan v. 2026 n. 11 milj. euroa ja yhteensä n. 44 milj. euroa vuosina 2026—2028. Uudet aloituspaikat kohdennetaan talouskasvua tukeviin tutkintoihin, kuten ydin- ja energiatekniikan aloille.

— Toiselta asteelta valmistuneille ja ilman korkeakoulupaikkaa jääneille toteutetaan maksuton 30 opintopisteen opintoaseteli avoimeen yliopistoon tai avoimeen ammattikorkeakouluun. Tähän ehdotetaan 18,6 milj. euroa v. 2026 ja yhteensä n. 56 milj. euroa vuosina 2026—2028.

— Hyvinvointialueiden määräaikaisiin omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeisiin ehdotetaan 40 milj. euroa vuodelle 2026.

— Tekoälyinvestointeihin ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä vuodelle 2026 valtiovarainministeriön toimintatapojen ja digitalisaation kehittämismenoihin.

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston viestinnän tehtävät ehdotetaan koottavaksi ministeriöistä valtioneuvoston kansliaan 1.7.2026 alkaen. Ministeriöiden toimintamenoista ehdotetaan siirrettävän valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin yhteensä 5,3 milj. euroa v. 2026, mikä vastaa puolta siirron kohteena olevasta vuotuisesta määrärahasta.

Ulkoministeriön hallinnonala

Ulkoministeriön talonrakennusmenoista ehdotetaan vähennettävän 1,2 milj. euroa osana opetus- ja kulttuuriministeriön yritystukisäästöjen uudelleenkohdennusta.

Sisäministeriön hallinnonala

Pelastusopistolle ehdotetaan 1,13 milj. euroa ylimääräisen 24 opiskelijan hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämiseksi pääkaupunkiseudulla. Määrärahalisäys ehdotetaan toteutettavan siirtona Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoista.

Ukrainalle annettavaan siviilimateriaaliapuun ja sen kuljetuskustannuksiin ehdotetaan 5 milj. euron lisäystä.

Puolustusministeriön hallinnonala

Suomen osallistumiseen Ukrainaa tukevaan Naton PURL-aloitteeseen (Prioritized Ukraine Requirements List) ehdotetaan 100 milj. euron määrärahaa Yhdysvalloista tehtävien puolustusmateriaalihankintojen rahoittamiseksi.

Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle ehdotetaan 0,8 milj. euron lisäystä sotilaallisia valmiuksia palvelevaan koulutukseen. Lisäys toteutettaisiin määrärahasiirtona puolustusmateriaalihankinnoista.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Lupa- ja valvontavirastolle ehdotetaan 3,9 milj. euroa vihreän siirtymän investointihankkeiden lupakäsittelyn kansalliseen etusijamenettelyyn sekä eräiden EU:n strategisten hankkeiden lupakäsittelyn etusijamenettelyyn ja yhteispisteviranomaisena toimimiseen.

Valtionhallinnon toimintatapojen ja digitalisaation kehittämismenoihin ehdotetaan yhteensä n. 4,4 milj. euron vähennystä, josta n. 2,4 milj. euroa olisi osa opetus- ja kulttuuriministeriön yritystukisäästöjen uudelleenkohdennusta.

Rahoitusvakausvirastolle ehdotetaan 3,3 milj. euroa huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpito- ja kehitysmenoihin, mikä rahoitetaan viraston perimiä hallintomaksuja korottamalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Paimion parantolan ylläpitoon, peruskorjaamiseen ja toimitilojen kehittämiseen ehdotetaan 10 milj. euron valtuutta. Valtuus olisi osittain ehdollinen vastaaville yksityisille panostuksille ja aiheuttaisi 1,5 milj. euron määrärahatarpeen v. 2026.

Opintotukeen ehdotetaan yhteensä 23,6 milj. euron lisäystä. Lisäys johtuu opintotuen käytön kasvusta sekä valtion takauksen perusteella maksettavaksi tulleiden opintolainojen maksuvapautuksista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan mm. elokuva-alan tuotantotukeen talousarvioesityksessä kohdentunut 7,8 milj. euron yritystukisäästö ehdotetaan peruttavan ja kohdennettavan pääosin uudelleen. Korvaavina toimina ehdotetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoituksen vähentämistä yhteensä 2,9 milj. eurolla sekä perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteisiin menoihin vajaan 0,4 milj. euron vähennystä. Lisäksi korvaavista säästöistä yhteensä n. 3,6 milj. euroa ehdotetaan kohdennettavan ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön hallinnonaloille.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi ja taudin torjuntaan varautumiseksi ehdotetaan yhteensä 0,84 milj. euron lisäystä.

Tilusjärjestelytoiminnan laajuuden kasvattamiseen ehdotetaan 1,5 milj. euron lisäystä.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Lentorata Oy:n ja Itärata Oy:n pääomittamiseen ehdotetaan yhteensä 7 milj. euron määrärahaa hankkeiden suunnittelukustannusten rahoittamiseen v. 2026. Määräraha on aiemmin peruutettujen määrärahojen palautusta.

Suomi tulouttaa Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saatuja CEF-tukia yhteensä 22,2 milj. eurolla liikenteen hankkeisiin. Valtatie 9 Tampere—Orivesi 1. vaihe -hankkeen toteuttamiseksi välillä Alasjärvi—Käpykangas ehdotetaan myönnettäväksi 109 milj. euron valtuus ja 22 milj. euron määräraha. Lisäksi uuden jäänmurtajan hankintaan ehdotetaan 10,6 milj. euron määrärahaa, sillä valtuus sen hankkimiseksi sisältyy vuoden 2025 kolmanteen lisätalousarvioon.

Lentoliikenteen palvelujen ostoihin ehdotetaan 8,9 milj. euron lisäystä.

Henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen Tornion ja Haaparannan välillä ehdotetaan 1,9 milj. euroa ja henkilöjunaliikenteeseen Helsingin ja Hangon välillä 0,8 milj. euroa. Lisäykset toteutettaisiin siirtona perusväylänpidon määrärahoista.

Valtio on hankkimassa aiempien päätösten mukaisesti uuden yöjunarungon. Tästä syystä ehdotetaan myönnettävän 76 milj. euron valtuus, jolloin liikenne- ja viestintäministeriö voi solmia vuokrasopimuksen valtion omistaman henkilöjunaliikenteen kalustoyhtiön kanssa vuosille 2026—2030.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan avustuksista ehdotetaan siirrettävän 12,8 milj. euroa käytettäväksi laivanrakennuksen innovaatiotukeen.

Osana Itäisen Suomen ohjelman toimeenpanoa ehdotetaan 0,7 milj. euron määrärahaa pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien alueella (asiaa koskeva valtuus sisältyy vuoden 2025 kolmanteen lisätalousarvioon).

Äkillisen rakennemuutoksen tukitoimiin ehdotetaan 2 milj. euroa.

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n pääomittamiseen tarkoitettu 100 milj. euron valtuus ehdotetaan muutettavan 50 milj. euron määrärahaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen valtion rahoitusta ehdotetaan vähennettävän 2,34 milj. eurolla.

Kotihoidon tuen ns. Norjan malliin liittyvää hallituksen esitystä ei ole vielä annettu eduskunnalle. Uudistus ei siten ole tulossa voimaan vielä vuoden 2026 alussa. Tästä syystä uudistuksen arvioitavat vaikutukset perustoimeentulotukeen, työttömyysetuuksien perusturvaan ja kuntien valtionosuuteen ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta. Tämä vähentää määrärahatarvetta yhteensä 1,7 milj. eurolla.

Valtion T&K-rahoituksen kokonaisuutta täydennetään

Varsinaisessa talousarvioesityksessä tehtyä T&K-rahoituksen kokonaisarviota täydennetään joh-tuen EU-rakennerahastojen ReArm-suunnitelmaan liittyvästä ohjelmamuutoksesta, jossa EAKR-varoja siirretään osin uuteen puolustusteemaan. Uusimman arvion mukaan ohjelmamuutos aiheuttaisi enimmillään 37 milj. euron vähennyksen talousarvioesityksen mukaiseen T&K-toimintaan kohdentuvan rahoituksen arvioon v. 2026. Tästä syystä Geologian tutkimuskeskukselle ehdotetaan 37 milj. euron valtuutta Mintecin koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfrastruktuurin toteutukseen.

Eräitä muita muutoksia

Tasavallan presidentin kanslian toimintamenoihin ehdotetaan 1,5 milj. euron lisäystä.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (ml. REPowerEU-kokonaisuus) määrärahoja ehdote-taan lisättäväksi vuodelle 2026 yhteensä n. 106 milj. euroa mm. maksatusaikataulun muutosten vuoksi. Täydentävään talousarvioesitykseen sisältyy myös joitain muita määrärahojen ajoitus-muutoksia.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	148 171 000	1 179 000	149 350 000
22.	Tasavallan presidentti	28 935 000	1 500 000	30 435 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	238 842 000	5 281 000	244 123 000
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	1 155 292 000	-4 109 000	1 151 183 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	1 242 950 000	-39 000	1 242 911 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	2 090 104 000	4 668 000	2 094 772 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	6 297 046 000	99 449 000	6 396 495 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	41 840 216 000	11 097 000	41 851 313 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	8 933 725 000	55 257 000	8 988 982 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 553 065 000	2 063 000	2 555 128 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 848 632 000	67 052 000	3 915 684 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 348 831 000	168 475 000	3 517 306 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	14 840 347 000	42 463 000	14 882 810 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	493 514 000	1 109 000	494 623 000
36.	Valtionvelan korot	3 246 066 000	-	3 246 066 000
Yhteensä		90 305 736 000	455 445 000	90 761 181 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	68 249 709 000	-24 656 000	68 225 053 000
12.	Sekalaiset tulot	10 259 424 000	-164 099 000	10 095 325 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	3 066 502 000	-	3 066 502 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	70 881 000	-	70 881 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		81 646 516 000	- 188 755 000	81 457 761 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta		8 659 220 000	644 200 000	9 303 420 000
Yhteensä		90 305 736 000	455 445 000	90 761 181 000

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

06. Suurten konsernien täydennysvero

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toiseksi kappaleeksi.

2026 talousarvio

10 000 000

08. Valmisteverot

05. Virvoitusjuomaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 281 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 28 000 000 euroa talousarvioesityksen 309 000 000 euroon nähden aiheutuu virvoitusjuomaveron veronkorotuksen voimaantulon myöhentämisestä. Veronkorotuksen ehdotetaan 25.9.2025 eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä (HE 123/2025 vp) tulevan voimaan

1.4.2026 aiemmin oletetun 1.1.2026 sijaan. Virvoitusjuomaveron korotuksesta syntyvä tuottoliikitys vuodelle 2026 olisi 64 milj. euroa aiemmin arvioidun 92 milj. euron sijaan.

2026 talousarvio	281 000 000
2025 talousarvio	222 000 000
2024 tilinpäätös	217 345 379

10. Muut verot

09. Kaivosmineraalivero

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toiseksi kappaleeksi.

2026 talousarvio	13 000 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	13 000 000
2024 tilinpäätös	—

19. Muut veronluonteiset tulot

11. Rahoitusvakuusviraston hallintomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 3 344 000 euroa talousarvioesityksen 8 656 000 euroon nähden aiheutuu huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpito- ja kehittämismenojen kasvusta.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 28.92.03.

2026 talousarvio	12 000 000
2025 talousarvio	8 967 000
2024 tilinpäätös	6 838 700

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 23 833 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys talousarvioesityksen 24 667 000 euroon nähden on 834 000 euroa, mistä 550 000 euroa aiheutuu viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen tuloarvion tarkentumisesta ja 284 000 euroa YK:lta saatavien palkkausmenokorvausten ja sotilaallisen kriisinhallinnan kurssi-toiminnan tuloarvion alentumisesta.

2026 talousarvio	23 833 000
2025 III lisätalousarvio	-900 000
2025 II lisätalousarvio	1 805 000
2025 talousarvio	32 428 000
2024 tilinpäätös	43 808 706

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 93 589 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 6 818 000 euroa talousarvioesityksen 100 407 000 euroon nähden aiheutuu rescEU medical/CBRN-varastointihanketta koskevan Euroopan komission ennakkomaksuerän aikaistumisesta vuodelta 2026 vuodelle 2025.

2026 talousarvio	93 589 000
2025 II lisätalousarvio	3 509 000
2025 talousarvio	97 274 000
2024 tilinpäätös	166 283 693

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 132 939 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 158 008 000 euroa talousarvioesityksen 290 947 000 euroon nähden aiheutuu Euroopan rauhanrahaston takaisinmaksujen aikataulun tarkentumisesta sekä sotilaallisen kriisinhallinnan kustannusten korvausten, kurssitoiminnan tulojen ja muiden tulojen tarkentumisesta.

2026 talousarvio	132 939 000
2025 III lisätalousarvio	32 426 000
2025 II lisätalousarvio	-7 000 000
2025 I lisätalousarvio	97 000 000
2025 talousarvio	167 305 000
2024 tilinpäätös	176 004 524

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 61 746 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 475 000 euroa talousarvioesityksen 61 271 000 euroon nähden aiheutuu veronsaajien maksuosuuksien tarkentuneesta laskelmasta.

2026 talousarvio	61 746 000
2025 talousarvio	63 962 000
2024 tilinpäätös	66 075 664

12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 24 350 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 187 000 euroa talousarvioesityksen 24 163 000 euroon nähden aiheutuu veronsaajien maksuosuuksien tarkentuneesta laskelmasta.

2026 talousarvio	24 350 000
2025 talousarvio	25 224 000
2024 tilinpäätös	26 058 008

13. Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 13 914 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 107 000 euroa talousarvioesityksen 13 807 000 euroon nähden aiheutuu veronsaajien maksuosuuksien tarkentuneesta laskelmasta.

2026 talousarvio	13 914 000
2025 talousarvio	14 414 000
2024 tilinpäätös	14 890 290

50. Siirto Valtion eläkerahastosta

Momentille arvioidaan kertyvän 2 495 357 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 608 000 euroa talousarvioesityksen 2 493 749 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2026 indeksitason täsmentymisestä.

2026 talousarvio	2 495 357 000
2025 talousarvio	2 354 595 000
2024 tilinpäätös	2 274 082 604

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 395 760 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 255 000 euroa talousarvioesityksen 395 505 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2026 indeksitason täsmentymisestä.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 28.50.63.

2026 talousarvio	395 760 000
2025 III lisätalousarvio	2 200 000
2025 talousarvio	374 113 000
2024 tilinpäätös	352 243 492

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

50. Rahoitusosuudet Opetushallituksen toimeenpanemiin ohjelmiin

Momentille arvioidaan kertyvän 82 505 000 euroa.

Momentille tuloutetaan EU:n, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden rahoittajien rahoitus-
osuuksilla Opetushallituksen toimeenpanemien kansainvälistymistä edistävien ohjelmien tulot ja
niihin liittyvät korkotuotot.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisesti lukuun ottamatta korkotuottoja, jotka budjetoidaan
suoriteperusteisesti.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 4 595 000 euroa talousarvion 87 100 000 euroon nähden aiheutuu tuloarvion tarkentu-
misesta.

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

Erasmus+	73 500 000
Euroopan solidaarisuusjoukot	2 655 000
Nordplus	6 300 000
Transatlantic Classroom Program	50 000
Yhteensä	82 505 000

Vastaava vähennys on budjetoitu momentille 29.01.32.

2026 talousarvio	82 505 000
2025 III lisätalousarvio	38 500 000
2025 II lisätalousarvio	87 100 000

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 29 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen
kappaleen.

Lisäys 22 200 000 euroa talousarvioesityksen 7 600 000 euroon nähden aiheutuu CEF-tukien
maksatusten tuloarvion tarkistuksesta.

2026 talousarvio	29 800 000
2025 III lisätalousarvio	26 100 000
2025 II lisätalousarvio	5 000 000
2025 talousarvio	24 600 000
2024 tilinpäätös	57 675 979

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

21. Päästöoikeuksien huutokauppatulot

Momentille arvioidaan kertyvän 428 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 75 000 000 euroa talousarvioesityksen 503 000 000 euroon nähden aiheutuu tuloarvion tarkistuksesta.

2026 talousarvio	428 000 000
2025 talousarvio	556 000 000
2024 tilinpäätös	408 591 999

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 53 262 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 324 000 euroa talousarvioesityksen 47 938 000 euroon nähden aiheutuu Raha-automaattiyhdistyksestä siirtyneen tase-erän jäljellä olevan osuuden huomioimisesta.

2026 talousarvio	53 262 000
2025 II lisätalousarvio	9 600 000
2025 talousarvio	54 388 000
2024 tilinpäätös	71 376 814

39. Muut sekalaiset tulot

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 130 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 51 000 000 euroa talousarvioesityksen 79 000 000 euroon nähden aiheutuu verotukseen liittyvien korkotulojen tarkentuneesta arviosta.

20

12.39

2026 talousarvio	130 000 000
2025 III lisätalousarvio	96 000 000
2025 talousarvio	79 000 000
2024 tilinpäätös	133 410 676

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 9 303 420 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 644 200 000 euroa talousarvioesityksen 8 659 220 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

2026 talousarvio	9 303 420 000
2025 III lisätalousarvio	19 242 000
2025 II lisätalousarvio	943 762 000
2025 I lisätalousarvio	-210 947 000
2025 talousarvio	12 500 021 000
2024 tilinpäätös	12 133 274 864

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21 EDUSKUNTA

01. Kansanedustajat

01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 24 928 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 063 000 euroa talousarvioesityksen 23 865 000 euroon nähden johtuu kansanedustajien palkkioiden korotuksesta 1.10.2025 lukien.

2026 talousarvio	24 928 000
2025 talousarvio	23 865 000
2024 tilinpäätös	23 179 453

10. Eduskunnan kanslia

01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 65 350 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 767 000 euroa talousarvioesityksen 66 117 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 21.10.51 Perussuomalaisten eduskuntaryhmän 16 kansanedustajan siirtyessä ns. ryhmäkansliamalliin 1.11.2025 lukien.

2026 talousarvio	65 350 000
2025 talousarvio	67 058 000
2024 tilinpäätös	62 881 923

51. Avustajatuki eduskuntaryhmille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 605 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 7 722 000 euroon nähden on 883 000 euroa, mistä 767 000 euroa aiheutuu siirrosta momentilta 21.10.01 Perussuomalaisten eduskuntaryhmän 16 kansanedustajan siirtyessä ns. ryhmäkansliamalliin 1.11.2025 lukien ja 116 000 euroa siirtymisestä johtuvasta tasomuutoksesta.

2026 talousarvio	8 605 000
2025 talousarvio	7 423 000
2024 tilinpäätös	7 380 366

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 275 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 9 775 000 euroon nähden aiheutuu tasokorotuksesta.

2026 talousarvio	11 275 000
2025 III lisätalousarvio	600 000
2025 II lisätalousarvio	668 000
2025 talousarvio	9 146 000
2024 tilinpäätös	9 577 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 157 099 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 151 818 000 euroon nähden on 5 281 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 5 303 000 euroa siirtona ministeriöiden toimintamenomomenteilta valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen, 15 000 euroa siirtona momentilta 26.01.01, 15 000 euroa siirtona momentilta 30.01.01 ja 15 000 euroa siirtona momentilta 31.01.01 matkustuksen neuvontaan ja tukeen sekä vähennyksenä 67 000 euroa yhden viran palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentille 27.10.01.

2026 talousarvio	157 099 000
2025 III lisätalousarvio	3 739 000
2025 II lisätalousarvio	2 685 000
2025 talousarvio	155 156 000
2024 tilinpäätös	170 353 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 244 418 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 245 316 000 euroon nähden on 898 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä siirtona momentilta 27.01.01 238 000 euroa puolustussektorin kansallisen asiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ja 162 000 euroa puolustussektorin erityisasiantuntijan Suomen pysyvässä edustustossa Natossa palkkaus- ja muihin menoihin sekä vähennyksenä 1 298 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	244 418 000
2025 II lisätalousarvio	4 392 000
2025 talousarvio	250 122 000
2024 tilinpäätös	259 856 000

02. Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 849 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 011 000 euroa talousarvioesityksen 24 860 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.05 johtuen talouspoliittisen ministerivaliokunnan huhtikuussa 2025 tekemästä tarkentavasta linjauksesta Business Finlandin ulkomaantoimintojen siirrosta ulkoministeriölle. Business Finlandille jää hoidettavaksi ulkomaan ja kotimaan toimintojen osalta matkailun edistäminen (Visit Finland), investointien houkuttelu (Invest in Finland), innovaatioyhteistyö, asiantuntijoiden houkuttelu (Work in Finland) ja ennakointi (Foresight). Muut ulkomaanverkoston toimintaan liittyvät tehtävät ulkomailla ja kotimaassa siirtyvät ulkoministeriölle.

2026 talousarvio	22 849 000
2025 talousarvio	21 042 000

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 200 000 euroa talousarvioesityksen 6 000 000 euroon nähden aiheutuu yritystuki-säästön uudelleenkohdennuksesta.

2026 talousarvio	4 800 000
2025 talousarvio	6 000 000
2024 tilinpäätös	12 000 000

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	6 355 000
05.	Yhteiset menot	6 404 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	5 945 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 562 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	20 951 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	957 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 216 000
25.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	628 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	6 993 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	316 000
29.	YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	400 000
30.	NSATU/ NATO Security Assistance and Training for Ukraine	1 353 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: Päätoosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan käyttösuunnitelman.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	+110 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-939 000
14.	Libanonin kriisihallintaoperaation menot	+352 000
30.	NSATU/ NATO Security Assistance and Training for Ukraine	+477 000
Yhteensä		-

Käyttösuunnitelmakohdan 30. lisäys aiheutuu operaation vahvuuden kasvusta kuudesta kymmeneen sotilaaseen. Käyttösuunnitelman muut muutokset johtuvat operaatioiden suunnitteluperusteiden, erityisesti palkkauskustannusten, tarkentumisesta. Vastaava vähennys on tehty käyttösuunnitelmakohtaan 09.

2026 talousarvio	53 080 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	53 080 000
2024 tilinpäätös	50 538 847

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 222 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 384 000 euroa talousarvioletyksen 23 606 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	23 222 000
2025 II lisätalousarvio	344 000
2025 talousarvio	22 147 000
2024 tilinpäätös	24 415 000

10. Tuomioistuimet

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 354 061 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 309 000 euroa talousarvioletyksen 353 752 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 varautumista tukeviin toimenpiteisiin.

2026 talousarvio	354 061 000
2025 III lisätalousarvio	3 589 000
2025 II lisätalousarvio	2 766 000
2025 talousarvio	346 169 000
2024 tilinpäätös	329 864 000

15. Oikeuspalvelut

01. Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 104 423 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 21 000 euroa talousarvioesityksen 104 402 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 varautumista tukeviin toimenpiteisiin.

2026 talousarvio	104 423 000
2025 III lisätalousarvio	-3 955 000
2025 II lisätalousarvio	837 000
2025 talousarvio	95 903 000
2024 tilinpäätös	92 714 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 66 143 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 15 000 euroa talousarvioesityksen 66 128 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 varautumista tukeviin toimenpiteisiin.

2026 talousarvio	66 143 000
2025 III lisätalousarvio	27 000
2025 II lisätalousarvio	601 000
2025 talousarvio	64 619 000
2024 tilinpäätös	63 051 000

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 683 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 357 000 euroa talousarvioesityksen 18 040 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01, mistä 15 000 euroa matkustuksen neuvontaan ja tukeen ja 342 000 euroa valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	17 683 000
2025 III lisätalousarvio	-25 000
2025 II lisätalousarvio	223 000
2025 talousarvio	17 886 000
2024 tilinpäätös	19 710 000

23. EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkauksiin sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin

5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle noin 7 288 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 188 000 euroa ja Säteilyturvakeskukselle noin 53 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohdat 4) ja 5) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 4) ja 5).

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden johtuu Euroopan komission elokuussa hyväksymästä hankkeen sopimusmuutoksesta, jossa uudelleenallokoidaan hankkeen varoja konsortio-toimijoiden kesken. Säteilyturvakeskukselta siirretään Huoltovarmuuskeskuksen käyttöön

100 000 euroa. Huoltovarmuuskeskus laskuttaa menonsa sisäministeriöltä. Sopimusmuutos ei vaikuta momentin määrärahaan.

Lisäksi talousarvioesitykseen nähden on poistettu viittaus, joka rajaisi määrärahan käytön koskemaan vain vuoden 2026 palkkausmenoja.

2026 talousarvio	8 522 000
2025 talousarvio	29 294 000
2024 tilinpäätös	25 093 000

27. EU:n pelastuspalvelumekanismin CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 905 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkauksiin sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 4).

Talousarvioesitykseen nähden on poistettu viittaus, joka rajoittaisi määrärahan käytön koskemaan vain vuoden 2026 palkkausmenoja.

2026 talousarvio	24 905 000
2025 III lisätalousarvio	364 000
2025 talousarvio	42 636 000
2024 tilinpäätös	114 851 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 020 632 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 1 019 807 000 euroon nähden on 825 000 euroa, mistä 800 000 euroa on siirtoa momentilta 26.10.02 johtuen turvallisuusselvitysten maksuttomuuden poistumisesta ja 25 000 euroa siirtoa momentilta 28.01.20 varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien vuokrien kompensatioon.

2026 talousarvio	1 020 632 000
2025 II lisätalousarvio	9 608 000
2025 talousarvio	977 182 000
2024 tilinpäätös	947 304 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 72 533 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan.

Vähennys 800 000 euroa talousarvioesityksen 73 333 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.10.01 johtuen turvallisuusselvitysten maksuttomuuden poistumisesta.

2026 talousarvio	72 533 000
2025 II lisätalousarvio	430 000
2025 talousarvio	75 189 000
2024 tilinpäätös	63 752 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

7) EU:n sisäasioiden rahastoista rahoitettavien maasta poistamistoiminnan kehittämishankkeiden enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin

8) Ahvenanmaan maakunnalle aiheutuviin edellä kohdassa 1) tarkoitettuihin menoihin.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohta 7) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 7) ja päätösoosan kappaleen kohta 8) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 8).

Talousarvioesitykseen nähden henkilötyövuosimäärää on nostettu yhdellä henkilötyövuodella.

2026 talousarvio	3 868 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	4 583 000
2024 tilinpäätös	2 987 859

20. Rajavartiolaitos*70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)*

Määrärahaa saa käyttää myös käyttötarkoituskohdissa 5)—11) enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja muihin kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan neljännen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden henkilötyövuosimäärää on nostettu 40 henkilötyövuodella, joka mahdollistaa määrärahan käytön määrärahan käyttöajan puitteissa käyttötarkoituskohdissa 5)—11) enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja muihin kulutusmenoihin.

2026 talousarvio	34 250 000
2025 III lisätalousarvio	65 562 000
2025 II lisätalousarvio	4 000 000
2025 talousarvio	120 750 000
2024 tilinpäätös	282 250 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 930 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle sekä ilma-alusten käyttöön etsintä- ja pelastustehtävissä.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 5).

Lisäys 600 000 euroa talousarvioesityksen 2 330 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 26.30.20 ilma-alusten käyttöön etsintä- ja pelastustehtävissä.

2026 talousarvio	2 930 000
2025 II lisätalousarvio	6 018 000
2025 talousarvio	2 367 000
2024 tilinpäätös	4 605 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 74 164 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 1 130 000 euroa talousarvioesityksen 75 294 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.30.03 ylimääräisen 24 opiskelijan hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämisestä pääkaupunkiseudulla johtuen.

2026 talousarvio	74 164 000
2025 II lisätalousarvio	462 000
2025 talousarvio	73 246 000
2024 tilinpäätös	76 057 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 300 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 21 400 000 euroon nähden on 1 900 000 euroa, mistä 1 130 000 euroa on siirtoa momentilta 26.30.02 ylimääräisen 24 opiskelijan hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämiseen pääkaupunkiseudulla ja 770 000 euroa siirtoa momentilta 26.30.20 kansainvälisen pelastustoiminnan keskittämiseen.

2026 talousarvio	23 300 000
2025 II lisätalousarvio	101 000
2025 talousarvio	21 485 000
2024 tilinpäätös	20 445 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 630 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämisestä aiheutuviin toimintakustannuksiin.

Selvitysosa: Päätoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 1).

Muutos talousarvioesityksen 4 000 000 euroon nähden on 3 630 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 600 000 euroa siirtana momentille 26.30.01 ilma-alusten käyttöön etsintä- ja pelastustehtävissä ja 770 000 euroa siirtana momentille 26.30.03 kansainvälisen pelastustoiminnan keskittämiseen sekä lisäyksenä 5 000 000 euroa Ukraina-apuun.

2026 talousarvio	7 630 000
2025 talousarvio	9 000 000
2024 tilinpäätös	2 939 186

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 407 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 21 150 000 euroon nähden on 743 000 euroa, mistä 400 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa Natossa (NAE) toimivan puolustuspolitiikan erityisasiantuntijan ja puolustussektorin kansallisen asiantuntijan (VNC) palkkaus- ja muihin menoihin sekä 343 000 euroa siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	20 407 000
2025 III lisätalousarvio	5 000 000
2025 II lisätalousarvio	153 000
2025 talousarvio	18 668 000
2024 tilinpäätös	17 453 000

66. Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 133 896 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 100 000 000 euroa talousarvioesityksen 33 896 000 euroon nähden aiheutuu Suomen osallistumisesta Naton Ukrainan tuen Prioritized Ukraine Requirements List (PURL) -aloitteeseen.

2026 talousarvio	133 896 000
2025 talousarvio	30 308 000
2024 tilinpäätös	52 567 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 622 218 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2026 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2026—2031 enintään 134 355 000 euroa (Vuoden 2026 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1).

Lisäys talousarvioesityksen 2 622 026 000 euroon nähden on 192 000 euroa, mistä 125 000 euroa on siirtoa momentilta 33.03.63 kriisinhallintaveteraanien digitaalisen palvelukeskuksen menoihin ja 67 000 euroa on yhden viran palkkaus- ja muiden menojen siirtoa momentilta 23.01.01.

Momentin bruttomenojen 2 665,9 milj. euroa arvioidaan jakautuvan seuraavasti: varsinaiset palkat 922,2 milj. euroa, materiaalin kunnossapidon ja joukkojen varustamisen menot (pl. palkat) 545,3 milj. euroa, kiinteistömenot 364,1 milj. euroa, asevelvollisten koulutuksen ja ylläpitohuollon menot (pl. palkat) 230,6 milj. euroa sekä muut toimintamenot 603,7 milj. euroa. Bruttomenot sisältävät Nato-yhteensovittamisen ja liittolaisvelvoitteiden menoja yhteensä 82,5 milj. euroa.

Vuoden 2026 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 18 556 000 eurolla aiheutuu tarkentuneen suunnittelun mukaisista huolto- ja ylläpitorahoituksen sekä muiden pitkäaikaisten vuosiosuuksien muutoksista.

Tilauksvaltuuteen ehdotettavat muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Tilauksvaltuuden muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2026	2027	2028	2029	2030—	Yhteensä vuodesta 2026 lähtien
Aiemmistä tilausvaltuuksista aiheutuvat menot						
Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog 2020) -tilausvaltuus	125 692	125 692	125 692			377 076
Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuus	3 500					3 500
Vuoden 2022 toimintamenojen tilausvaltuus	6 470	2 183				8 653
Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaltuus	7 164	5 905	1 900			14 969

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2026	2027	2028	2029	2030—	Yhteensä vuodesta 2026 lähtien
Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuus	33 999	12 665	6 955			53 619
Vuoden 2025 toimintamenojen tilausvaltuus	135 983	31 360	8 632	600		176 575
Yhteensä	312 808	177 805	143 179	600		634 392

Vuoden 2026 tilausvaltuudesta aiheutuvat menot

Vuoden 2026 toimintamenojen tilausvaltuus	103 485	13 595	7 655	9 620	134 355
Yhteensä	103 485	13 595	7 655	9 620	134 355

Valtuuksista aiheutuvat menot yhteensä	312 808	281 290	156 774	8 255	9 620	768 747
---	----------------	----------------	----------------	--------------	--------------	----------------

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä kasvaa 341 henkilötyövuodella vuoteen 2025 verrattuna. Henkilötyövuosimäärän kasvu muodostuu pääasiallisesti uusista Suomen Nato-jäsenyyteen liittyvistä tehtävistä (90 henkilötyövuotta), vuoden 2021 puolustusselontekoon perustuvasta pysyvistä henkilöstölisäyksestä (103 henkilötyövuotta) ja suorituskykyjen rakentamisen määräaikaisten tehtävien lisäyksestä (126 henkilötyövuotta) sekä muista tehtävämuutoksista (22 henkilötyövuotta).

2026 talousarvio	2 622 218 000
2025 III lisätalousarvio	21 585 000
2025 II lisätalousarvio	109 179 000
2025 talousarvio	2 543 209 000
2024 tilinpäätös	2 457 669 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 1 452 194 000 euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 203 552 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Vähennys 800 000 euroa talousarvioesityksen 1 452 994 000 euroon nähden on siirtoa momentille 27.10.50.

2026 talousarvio	1 452 194 000
2025 III lisätalousarvio	2 204 000
2025 II lisätalousarvio	-4 040 000
2025 I lisätalousarvio	97 000 000
2025 talousarvio	1 473 584 000
2024 tilinpäätös	1 421 097 000

50. Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 10 795 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 800 000 euroa talousarvioesityksen 9 995 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 27.10.18.

2026 talousarvio	10 795 000
2025 II lisätalousarvio	1 000 000
2025 talousarvio	10 675 000
2024 tilinpäätös	9 795 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 3 v)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 889 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 846 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	4 100 000
06.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	297 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	11 123 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	11 900 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	50 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	812 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	130 000
13.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	7 708 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	14 843 000
18.	NSATU / NATO Security Assistance and Training for Ukraine	807 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	859 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	4 651 000
Yhteensä		66 015 000

Selvitysosa: Päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	+1 000 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	-1 000 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	-50 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	-100 000
18.	NSATU / NATO Security Assistance and Training for Ukraine	+154 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-4 000
Yhteensä		-

Muutokset talousarvioesitykseen nähden aiheutuvat pääosin käyttösuunnitelmakohdan 18. vahvuuden kasvamisesta sekä käyttösuunnitelmakohdan 01. kalustohankintojen ja tukikohtaparanusten tarpeista.

2026 talousarvio	66 015 000
2025 II lisätalousarvio	61 000
2025 talousarvio	64 920 000
2024 tilinpäätös	62 276 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 41 154 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 40 341 000 euroon nähden on 813 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 1 200 000 euroa siirtona momentilta 28.70.01 ministeriön kulutusmenoihin ja vähennyksenä 387 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	41 154 000
2025 II lisätalousarvio	439 000
2025 talousarvio	41 296 000
2024 tilinpäätös	40 983 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 904 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 3 645 000 euroon nähden on 741 000 euroa.

Vähennyksestä 674 000 euroa aiheutuu valtion omistamien ja valtion viranomaisten käytössä olevien toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien vuokramenojen korotuksista, mistä 309 000 euroa on siirtoa momentille 25.10.03, 21 000 euroa siirtoa momentille 25.15.01, 15 000 euroa siirtoa momentille 25.30.01, 25 000 euroa siirtoa momentille 26.10.01, 56 000 euroa siirtoa momentille 28.10.01, 29 000 euroa siirtoa momentille 28.10.02, 12 000 euroa siirtoa momentille 28.30.01, 34 000 euroa siirtoa momentille 30.20.01, 12 000 euroa siirtoa momentille 31.01.03, 45 000 euroa siirtoa momentille 31.01.04, 25 000 euroa siirtoa

momentille 32.01.02, 25 000 euroa siirtoa momentille 33.01.04 ja 66 000 euroa siirtoa momentille 33.01.05.

Lisäksi vähennyksestä 67 000 euroa aiheutuu yhteisiin toimintaympäristöihin siirtymiseen liittyvistä vuokratkompensaatioista, mistä 52 000 euroa on siirtoa momentille 30.20.01 ja 15 000 euroa siirtoa momentille 32.01.06.

2026 talousarvio	2 904 000
2025 III lisätalousarvio	-107 000
2025 I lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 645 000
2024 tilinpäätös	3 136 030

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 403 587 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 402 191 000 euroon nähden on 1 396 000 euroa, mistä 1 340 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.01 edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -hankkeen rahoitukseen ja 56 000 euroa siirtoa momentilta 28.01.20 varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien vuokrien kompensaatioon.

2026 talousarvio	403 587 000
2025 III lisätalousarvio	6 000
2025 II lisätalousarvio	7 144 000
2025 talousarvio	413 679 000
2024 tilinpäätös	430 759 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 200 777 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 29 000 euroa talousarvioesityksen 200 748 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien vuokrien kompensaatioon.

2026 talousarvio	200 777 000
2025 II lisätalousarvio	8 783 000
2025 talousarvio	201 743 000
2024 tilinpäätös	210 396 000

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 000 000 euroon nähden aiheutuu Verohallinnon tarkentuneesta arviosta.

2026 talousarvio	6 000 000
2025 III lisätalousarvio	13 000 000
2025 talousarvio	3 000 000
2024 tilinpäätös	2 575 627

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 20 500 000 euroon nähden aiheutuu Verohallinnon tarkentuneesta arviosta.

2026 talousarvio	22 500 000
2025 II lisätalousarvio	62 000 000
2025 talousarvio	33 200 000
2024 tilinpäätös	76 603 049

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto*01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 51 325 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 12 000 euroa talousarvioesityksen 51 313 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien vuokrien kompensatioon.

2026 talousarvio	51 325 000
2025 II lisätalousarvio	445 000
2025 talousarvio	53 512 000
2024 tilinpäätös	54 720 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 945 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 370 000 euroa talousarvioesityksen euroon nähden aiheutuu talouspolitiikan arviointineuvoston tehtävien rahoittamisen siirrosta momentille 28.30.06.

2026 talousarvio	4 945 000
2025 II lisätalousarvio	37 000
2025 talousarvio	5 187 000
2024 tilinpäätös	4 989 000

06. Talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 670 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen yhteydessä toimivan talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen sekä selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisää talousarvioesitykseen.

Määrärahasta 370 000 euroa on siirtoa momentilta 28.30.02.

2026 talousarvio	670 000
------------------	---------

40. Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet*04. Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 120 577 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 117 599 000 euroon nähden on 2 978 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 29 000 euroa siirtona momentille 28.40.05 Valtorin ja Ahvenanmaan valtionviraston palvelusopimukseen liittyviin menoihin ja 924 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 ICT- ja toimitilamenojen tarkentuneisiin arvioihin liittyen sekä lisäyksenä 3 900 000 euroa lupaprosessien etusijamenettelyyn ja 31 000 euroa siirtona momentilta 30.20.01 ICT- ja toimitilamenojen tarkentuneista arvioista johtuen.

2026 talousarvio	120 577 000
------------------	-------------

05. Ahvenanmaan valtionviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 469 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 29 000 euroa talousarvioletyksen 1 440 000 euroon nähden aiheutuu Valtorin ja Ahvenanmaan valtionviraston palvelusopimukseen liittyvien menojen siirrosta momentilta 28.40.04.

2026 talousarvio	1 469 000
------------------	-----------

50. Eläkkeet ja korvaukset*15. Eläkkeet (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 5 647 129 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 639 000 euroa talousarvioletyksen 5 643 490 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2026 indeksitason täsmeymisestä.

2026 talousarvio	5 647 129 000
2025 talousarvio	5 608 273 000
2024 tilinpäätös	5 548 522 934

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 832 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 euroa talousarvioletyksen 2 830 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2026 indeksitason täsmeymisestä.

2026 talousarvio	2 832 000
2025 talousarvio	2 790 000
2024 tilinpäätös	1 659 857

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 395 760 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 255 000 euroa talousarvioesityksen 395 505 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2026 indeksitason täsmäntymisestä.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 12.28.51.

2026 talousarvio	395 760 000
2025 III lisätalousarvio	2 200 000
2025 talousarvio	374 113 000
2024 tilinpäätös	354 031 603

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 405 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 22 360 000 euroon nähden on 3 045 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 1 200 000 euroa siirtana momentille 28.01.01 ministeriön kulutusmenoihin, 1 340 000 euroa siirtana momentille 28.10.01 edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito-hankkeen rahoitukseen, 2 415 000 euroa yritystukisäästön uudelleen kohdennuksesta ja 2 000 000 euroa tasomuutoksesta sekä lisäyksenä 10 000 000 euroa tuottavuutta parantaviin tekoäly- ja digitalisaatioinvestointeihin.

2026 talousarvio	25 405 000
2025 III lisätalousarvio	3 331 000
2025 II lisätalousarvio	4 000 000
2025 talousarvio	20 595 000
2024 tilinpäätös	38 442 000

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 633 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon sekä laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen, kehittämis- ja käyttöönotto-hankkeiden, varautumistoimenpiteiden sekä EU:n rahoittamien hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 433 000 euroa talousarvioesityksen 30 200 000 euroon nähden aiheutuu EU:n osarahoittaman EURO QCI-hankkeen toisen vaiheen vuoden 2026 kansallisesta vastinrahoituksesta.

2026 talousarvio	30 633 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	32 800 000
2024 tilinpäätös	27 800 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 230 539 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 887 000 euroa talousarvioesityksen 231 426 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden muutoksista.

2026 talousarvio	230 539 000
2025 III lisätalousarvio	-88 000
2025 II lisätalousarvio	644 000
2025 I lisätalousarvio	2 153 000
2025 talousarvio	207 340 000
2024 tilinpäätös	249 436 363

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 550 750 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 3 552 300 000 euroon nähden on 1 550 000 euroa, mistä 1 200 000 euroa aiheutuu kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönoton siirtymisestä, 300 000 euroa valtionosuuteen vaikuttavista muista muutoksista ja 50 000 euroa valtionosuuden määräytymisen perusteena käytettävien väestön koulutustaustaa koskevien tietojen tarkentumisesta.

2026 talousarvio	3 550 750 000
2025 II lisätalousarvio	8 763 000
2025 talousarvio	3 366 800 000
2024 tilinpäätös	2 500 727 072

35. *Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 527 001 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioletuksen 534 001 000 euroon nähden on 7 000 000 euroa, mistä 4 000 000 euroa aiheutuu lahjoitusvähennyksen laajentamisesta ja 3 000 000 euroa osinkoverotuksen minimoimisen estämisestä keinoitekoisten osakevaihtojärjestelyjen avulla.

2026 talousarvio	527 001 000
2025 talousarvio	540 501 000
2024 tilinpäätös	848 000 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

03. *Rahoitusvakaustviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 344 000 euroa talousarvioletuksen 8 656 000 euroon nähden aiheutuu huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpito- ja kehitysmenoista.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 11.19.11.

2026 talousarvio	12 000 000
2025 II lisätalousarvio	32 000
2025 talousarvio	8 967 000
2024 tilinpäätös	8 080 000

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 084 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 338 000 euroa talousarvioesityksen 23 422 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	23 084 000
2025 II lisätalousarvio	238 000
2025 talousarvio	23 363 000
2024 tilinpäätös	26 506 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 37 716 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 190 000 euroa talousarvioesityksen 37 906 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.01.31 toimintamenosäästön uudelleen kohdentamiseksi.

2026 talousarvio	37 716 000
2025 II lisätalousarvio	203 000
2025 talousarvio	31 233 000
2024 tilinpäätös	62 354 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 769 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	4 664 000
Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia	8 105 000
Yhteensä	12 769 000

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 491 000 euroa talousarvioesityksen 12 278 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.20.21 Ylioppilastutkintolautakunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2026 talousarvio	12 769 000
2025 II lisätalousarvio	33 000
2025 talousarvio	11 938 000
2024 tilinpäätös	12 675 000

05. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 187 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 162 000 euroa talousarvioesityksen 12 025 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.40.56 tutkimusinfrastruktuuritoimikunnan menoihin.

2026 talousarvio	12 187 000
2025 III lisätalousarvio	670 000
2025 II lisätalousarvio	755 000
2025 talousarvio	11 947 000
2024 tilinpäätös	13 539 000

06. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 29 037 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 12 000 euroa talousarvioesityksen 29 025 000 euroon nähden aiheutuu Kansallisarkiston kiinteistövuokrien indeksitarkistuksista.

2026 talousarvio	29 037 000
2025 II lisätalousarvio	1 802 000
2025 talousarvio	21 704 000
2024 tilinpäätös	22 714 000

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 442 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 23 000 euroa talousarvioesityksen 30 419 000 euroon nähden aiheutuu kiinteistövuokrien indeksitarkistuksesta.

2026 talousarvio	30 442 000
2025 II lisätalousarvio	43 000
2025 talousarvio	4 829 000
2024 tilinpäätös	5 069 000

Momentille myönnetään 28 414 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 190 000 euroa talousarvioesityksen 28 224 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.01.02 toimintameno säästön uudelleen kohdentamiseksi.

2026 talousarvio	28 414 000
2025 III lisätalousarvio	38 500 000
2025 II lisätalousarvio	89 148 000
2025 talousarvio	21 600 000

Momentille myönnetään 82 505 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan myöntöpäätösperusteisesti lukuun ottamatta valtion virastoille ja laitoksille myönnettyä rahoitusta, joka budjetoidaan suoriteperusteisesti.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin pää-
tososan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen mo-
mentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Vähennys 4 595 000 euroa talousarvioesityksen 87 100 000 euroon nähden aiheutuu määräraha-tarpeen tarkentumisesta.

Vastaava vähennys on budjetoitu momentille 12.29.50.

2026 talousarvio	82 505 000
------------------	------------

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 41 415 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 385 000 euroa talousarvioesityksen 41 800 000 euroon nähden aiheutuu yritystuki-säästön uudelleen kohdennuksesta.

2026 talousarvio	41 415 000
2025 III lisätalousarvio	-21 000
2025 II lisätalousarvio	8 000 000
2025 talousarvio	77 779 000
2024 tilinpäätös	73 750 000

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) 1 624 000 euroa vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan, vapaan sivistystyön tutkimuksen yhteistyö- ja tiedotustoimintaan sekä opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 2).

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan perusteluihin on tehty tekninen korjaus.

2026 talousarvio	2 542 000
2025 III lisätalousarvio	21 000
2025 talousarvio	8 383 000
2024 tilinpäätös	9 123 000

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 871 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 491 000 euroa talousarvioesityksen 8 362 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.01.03 Ylioppilastutkintolautakunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2026 talousarvio	7 871 000
2025 III lisätalousarvio	1 395 000
2025 talousarvio	7 600 000
2024 tilinpäätös	24 132 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 035 197 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 764 000 euroa talousarvioesityksen 1 034 433 000 euroon nähden aiheutuu yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattavien arvonlisäverojen tarkentumisesta.

2026 talousarvio	1 035 197 000
2025 talousarvio	1 020 403 000
2024 tilinpäätös	1 080 268 945

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 143 646 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

6) 18 600 000 euroa avoimen ammattikorkeakoulun ja avoimen yliopiston opintoseteli -pilotista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 6) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 6), jolloin nykyiset kohdat 6) ja 7) siirtyvät kohdiksi 7) ja 8).

Lisäys 18 600 000 euroa talousarvioesityksen 125 046 000 euroon nähden aiheutuu kolmevuotisesta avoimen korkeakoulun opintoseteli-pilotista.

2026 talousarvio	143 646 000
2025 II lisätalousarvio	-2 000 000
2025 talousarvio	94 591 000
2024 tilinpäätös	39 349 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 317 682 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

3) enintään 154 066 000 euroa yliopistojen tuloksellisuusrahoitukseen ja muuhun harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Muutos talousarvioesityksen 2 313 732 000 euroon nähden on 3 950 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 5 400 000 euroa yliopistojen aloituspaikkamäärän kertaluonteisesta lisäämisestä ja vähennyksenä 1 450 000 euroa yritystukisäästön uudelleenkohdennuksesta.

Uudet aloituspaikat kohdennetaan talouskasvua tukeviin tutkintoihin, kuten ydin- ja energiatekniikan aloille.

2026 talousarvio	2 317 682 000
2025 talousarvio	2 269 102 000
2024 tilinpäätös	2 173 351 000

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 041 011 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena:

3) enintään 21 385 000 euroa ammattikorkeakoulujen tuloksellisuusrahoitukseen ja muuhun harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Muutos talousarvioesityksen 1 038 681 000 euroon nähden on 2 330 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 3 780 000 euroa ammattikorkeakoulujen aloituspaikkamäärän kertaluonteisesta lisäämisestä ja vähennyksenä 1 450 000 euroa yritystukisäästön uudelleenkohdennuksesta.

Uudet aloituspaikat kohdennetaan talouskasvua tukeviin tutkintoihin, kuten ydin- ja energiatekniikan aloille.

2026 talousarvio	1 041 011 000
2025 talousarvio	1 020 666 000
2024 tilinpäätös	1 001 570 000

56. Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 447 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 162 000 euroa talousarvioesityksen 23 609 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.01.05 tutkimusinfrastruktuuritoimikunnan menoihin.

2026 talousarvio	23 447 000
2025 III lisätalousarvio	-670 000
2025 talousarvio	24 389 000
2024 tilinpäätös	28 189 000

70. Opintotuki*52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 260 300 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 250 300 000 euroon nähden aiheutuu maksuvapautuksista.

2026 talousarvio	260 300 000
2025 talousarvio	252 600 000
2024 tilinpäätös	230 592 399

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 921 560 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 15 300 000 euroa talousarvioesityksen 906 260 000 euroon nähden aiheutuu uusista aloituspaikoista sekä opintotuen käytön kasvusta.

2026 talousarvio	921 560 000
2025 III lisätalousarvio	8 100 000
2025 talousarvio	699 300 000
2024 tilinpäätös	515 503 552

80. Taide ja kulttuuri

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 22 569 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 22 446 000 euroon nähden on 123 000 euroa, mistä 38 000 euroa aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksesta ja 85 000 euroa Savonlinnan oopperajuhlien katsomo- ja katosrakenteiden vuokrakorotuksesta.

2026 talousarvio	22 569 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	19 496 000
2024 tilinpäätös	19 416 000

50. Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 92 451 000 euroa.

Valtuus

Opetus- ja kulttuuriministeriö saa myöntää valtionavustusta Paimion parantolan ylläpidosta, peruskorjauksesta sekä toimitilojen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin vuosina 2026—2029 yhteensä enintään 10 000 000 euroa. Avustuksesta 7 000 000 euron ehtona on yksityisten sijoittajien vähintään valtion rahoitusta vastaavat sitoumukset hankkeen kehittämiseen.

Selvitysosa: Päätoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan valtuuskohta lisää talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdaksi.

Lisäys talousarvioesityksen 83 151 000 euroon nähden on 9 300 000 euroa, mistä 1 500 000 euroa aiheutuu Paimion parantolan rakennuksien peruskorjauksesta ja muutosvaiheen aikaisten ylläpitokustannusten kattamisesta ja 7 800 000 euroa yritystukiin kohdistuvan leikkauksen uudelleen kohdentamisesta.

Valtuuden mukaisen hankkeen kokonaiskustannukset ovat noin 40 milj. euroa, johon valtio osallistuu enintään 10 milj. eurolla. Valtuuden käytöstä aiheutuvat menot ovat 1,5 milj. euroa vuonna 2026, 5,5 milj. euroa vuonna 2027, 2 milj. euroa vuonna 2028 ja 1 milj. euroa vuonna 2029. Valtuudesta 3 milj. euroa voidaan myöntää alkuvaiheessa käytettäväksi mm. hankkeen kehittämiseen ja ylläpitomenoihin, mutta valtuuden 7 milj. euron loppuosan myöntämisen ehtona on yksityisten sijoittajien osallistuminen hankkeeseen.

2026 talousarvio	92 451 000
2025 II lisätalousarvio	2 500 000
2025 talousarvio	91 366 000
2024 tilinpäätös	109 802 000

53. *Valtionavustus tilakustannuksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 31 349 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 73 000 euroa talousarvioesityksen 31 276 000 euroon nähden aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksesta.

2026 talousarvio	31 349 000
2025 II lisätalousarvio	65 000
2025 talousarvio	31 356 000
2024 tilinpäätös	31 211 437

95. *Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 140 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamisen
- 2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkaamiseen muinaismuistolain toteuttamisesta aiheutuviin arkeologisiin tutkimuksiin ja kenttätöihin.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 40 000 euroon nähden aiheutuu Vantaan Stenkullan arkeologisista kaivauskustannuksista, jotka johtuvat muinaismuistolain 11 §:n mukaisesta yksityisen rakennushankkeen toteuttajalle myönnetystä kajoamisluvasta.

2026 talousarvio	140 000
2025 III lisätalousarvio	65 000
2025 talousarvio	40 000
2024 tilinpäätös	—

90. Liikuntatoimi

30. *Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 42 227 000 euroa.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 253 953. Enimmäismäärän estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan viimeisen kappaleen.

Vähennys 200 000 euroa talousarvioesityksen 42 427 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.90.50 toimintamenosäästön uudelleen kohdentamiseksi.

2026 talousarvio	42 227 000
2025 talousarvio	36 631 000
2024 tilinpäätös	36 928 801

50. Liikunnan ja urheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 114 830 000 euroa.

Kohdan 7) ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukainen eläkkeen suuruus on 1 631,86 euroa kuukaudessa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan viimeiseksi kappaleeksi.

Lisäys 200 000 euroa talousarvioesitykseen 114 630 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.90.30 toimintamenosäästön uudelleen kohdentamiseksi.

Perustelujen täydennys talousarvioesitykseen nähden aiheutuu ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain mukaisesta eläkkeen määrän vahvistamisesta.

2026 talousarvio	114 830 000
2025 talousarvio	56 523 000
2024 tilinpäätös	56 614 163

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 630 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 332 000 euroa talousarvioesityksen 22 962 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01, mistä 15 000 euroa matkustuksen neuvontaan ja tukeen ja 317 000 euroa valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	22 630 000
2025 III lisätalousarvio	-1 000 000
2025 II lisätalousarvio	187 000
2025 talousarvio	22 172 000
2024 tilinpäätös	24 482 000

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 88 744 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 250 000 euroa talousarvioesityksen 88 494 000 euroon nähden aiheutuu afrikkalaisen siikaruton torjunnan tietotarpeisiin vastaavasta hankkeesta.

2026 talousarvio	88 744 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 II lisätalousarvio	622 000
2025 talousarvio	90 878 000
2024 tilinpäätös	85 023 000

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 503 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 260 000 euroa talousarvioesityksen 8 243 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen.

2026 talousarvio	8 503 000
2025 II lisätalousarvio	700 000
2025 talousarvio	3 943 000
2024 tilinpäätös	1 943 000

40. Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonnäiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 390 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 2 050 000 euroon nähden on 660 000 euroa, mistä 260 000 euroa on siirtoa momentille 30.01.22 ja 400 000 euroa siirtoa momentille 30.20.47 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen.

2026 talousarvio	1 390 000
2025 II lisätalousarvio	-700 000
2025 talousarvio	700 000

20. Maa- ja elintarviketalous*01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 80 440 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 80 015 000 euroon nähden on 425 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 370 000 euroa afrikkalaisen sikaruton ehkäisyyn, varautumiseen ja torjuntaan ja siirtona momentilta 28.01.20 34 000 euroa Senaatin Viikin varavoimakontin rakentamis- ja investointipäätökseen liittyviin vuokrakuluihin ja 52 000 euroa yhteisiin työympäristöihin (YTY) siirtymisestä aiheutuviin lisääntyneisiin vuokrakustannuksiin sekä vähennyksenä 31 000 euroa siirtona momentille 28.40.04 ICT- ja toimitilamenojen tarkentuneisiin arvioihin liittyen.

2026 talousarvio	80 440 000
2025 III lisätalousarvio	1 006 000
2025 II lisätalousarvio	505 000
2025 talousarvio	78 862 000
2024 tilinpäätös	79 626 000

47. *Ruokaketjun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 736 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 3 336 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen.

2026 talousarvio	3 736 000
2025 talousarvio	7 603 000
2024 tilinpäätös	6 282 000

62. *Eräät valtionavustukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 467 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) valtionavustusten myöntämiseen käytettäväksi afrikkalaisen sikaruton ehkäisyyn, varautumiseen ja torjuntaan.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 6 367 000 euroon nähden aiheutuu suomalaisten sikatilojen tautisuojaukseen ja afrikkalaisen sikaruton ehkäisemiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin myönnettävästä rahoituksesta.

2026 talousarvio	6 467 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	6 467 000
2024 tilinpäätös	6 467 000

40. Luonnonvaratalous

50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 817 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 120 000 euroa talousarvioesityksen 13 697 000 euroon nähden aiheutuu afrikkalaisen siikaruton seurannan raportoinnin ja tietojärjestelmien kehittämisestä.

2026 talousarvio	13 817 000
2025 talousarvio	14 779 000
2024 tilinpäätös	14 868 000

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi.

Lisäys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 2 000 000 euroon nähden aiheutuu tilusjärjestelytoiminnan volyymin kasvattamisesta.

Talousarvioesitykseen nähden määrärahan kohdentamisperuste on muutettu.

2026 talousarvio	3 500 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 000 000
2024 tilinpäätös	2 000 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 059 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 17 168 000 euroon nähden on 109 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä siirtona momentille 23.01.01 15 000 euroa matkustuksen neuvontaan ja tukeen ja 352 000 euroa valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen sekä lisäyksenä 258 000 euroa ministeriön kansainväliseen toimintaan.

2026 talousarvio	17 059 000
2025 III lisätalousarvio	-60 000
2025 II lisätalousarvio	169 000
2025 talousarvio	21 896 000
2024 tilinpäätös	23 108 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 88 804 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 54 000 euroa talousarvioesityksen 88 750 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.01.02 valtion aluehallinnon uudistukseen.

2026 talousarvio	88 804 000
2025 III lisätalousarvio	-697 000
2025 II lisätalousarvio	353 000
2025 talousarvio	89 938 000
2024 tilinpäätös	95 263 000

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 57 546 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 12 000 euroa talousarvioesityksen 57 534 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 valtion toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien rahoitukseen.

2026 talousarvio	57 546 000
2025 II lisätalousarvio	505 000
2025 talousarvio	57 580 000
2024 tilinpäätös	62 579 000

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 48 011 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 45 000 euroa talousarvioesityksen 47 966 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 valtion toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien rahoitukseen.

2026 talousarvio	48 011 000
2025 II lisätalousarvio	330 000
2025 talousarvio	46 812 000
2024 tilinpäätös	50 380 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sijoituksiin suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettujen Lentorata Oy ja Itärata Oy hankeyhtiöiden osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä yhtiöiden perustamisesta aiheutuviin viranomaismaksuihin. Pääomituksen edellytyksenä on, että kaupungit ja muut mahdolliset hyötyvät julkisyhteisöt sitoutuvat yhtiökohtaisten osakassopimusten mukaisesti maksamaan syntyviä suunnittelun kokonaiskustannuksia siten, että valtion osuudeksi niistä jää Itärata Oy:n osalta enintään 51 % ja Lentorata Oy:n osalta enintään 70 %. Valtio ei luovuta mitään osin päätösvaltaansa hankeyhtiöille taloudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Lentorata Oy:n tehtävänä on suunnitella Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle kulkeva uusi ratayhteys, Lentorata, rakentamisvalmiuteen saakka. Tämän lisäksi yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operoin-

timalleista sekä radan yhteiskuntataloudellisista hyödyistä ja mahdollisista haitoista. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta edellä mainittuun toimintaan liittyvää toimintaa. Valtio on aiemmin pääomittanut Lentorata Oy:tä 3 710 000 eurolla. Valtion rahoitussitoumuksen enimmäismäärä Lentorata Oy:ssä on 17 500 000 euroa.

Itärata Oy:n tehtävänä on suunnitella nopean junaliikenteen mahdollistava raideyhteys Lentoradalta Porvoon kautta Kouvolaan rakentamisvaiheeseen asti. Valtio on aiemmin pääomittanut Itärata Oy:tä 4 587 000 eurolla. Valtion rahoitussitoumuksen enimmäismäärä on 40 290 000 euroa.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	7 000 000
2025 talousarvio	10 550 000
2024 tilinpäätös	20 236 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 412 932 000 euroa.

MAL-sopimukseen perustuvan määrärahan käytön edellytyksenä on, että Turun seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2024—2035 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja niiden rahoitukseen siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 1 412 382 000 euroon nähden on 550 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 3 250 000 euroa aiheutuen MAL-sopimuksen mukaisesta valtion osuutta vastaavasta investointiohjelman määrärahasta ja vähennyksenä 2 700 000 euroa aiheutuen tasomuutoksesta.

2026 talousarvio	1 412 932 000
2025 II lisätalousarvio	5 376 000
2025 talousarvio	1 605 411 000
2024 tilinpäätös	1 565 751 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 522 176 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

4) ensivaiheen liikkuvan kaluston ERTMS:ään liittyvien radiolaitteiden hankintaan osana Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän modernisointi ja peruskorjausinvestointi (Digiradan toteutusvaihe) -hanketta.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

6) Vt 9 Tampere—Orivesi 1. vaihe liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 109 000 000 euroa

7) Vt 4 Vestonmäen kohta, Joutsa, Toivakka liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 18 000 000 euroa

8) Liminka—Oulu kaksoisraide liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 199 000 000 euroa.

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Tiehankkeet	
Vt 25 osuus Meltola—Mustio	17 000 000
Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria	11 000 000
Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta	14 000 000
Mt 180 Kurkela—Kuusisto, Kaarinan läntinen ohitustie	103 200 000
E18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa	190 000 000
Vt 4 Palokan kohta, Jyväskylä	15 500 000
Vt 4 Lahden väylä välillä Kehä I—Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä	64 000 000
Mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä, Espoo	33 700 000
Mt 642 Äänekosken silta	15 000 000
Vt 15 Rantahaka (Kotka)—Kouvola	122 000 000
Vt 21 Palojoensuu—Maunu	30 000 000
Vt 23 Karvion kohta	14 000 000
Vt 12 Mankala—Tillola	92 000 000
Vt 8 parantaminen Kokkolan kohdalla, Kokkolan keskusta 1. vaihe	13 000 000
Vt 8 ja st 724 Vaasan yhdystien 1. vaihe	31 000 000
Vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila	16 000 000
Vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö	5 000 000
Vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala	5 040 000
Vt 5 Leppävirta—Kuopio	180 000 000
Vt 8 Edsevö—Lepplax	24 000 000
Vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie)	8 170 000
Vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyt Jalasjärvi, Kurikka	11 000 000
Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa	14 000 000
Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä, Jyväskylä	8 000 000
Vt 9 Lievestuoreen kohdalla	30 000 000
Kt 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3	9 500 000
Mt 8155 Poikkimaantie	33 500 000
Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt	42 600 000
Vt 6 Korian kohta	15 500 000
Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen	133 000 000
Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen	50 000 000
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	17 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Hailuodon kiinteä yhteys	121 000 000
Kt 68 Edsevä eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	6 200 000
Vt 25 Lepin liittymän alikulku	3 000 000
Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	13 000 000
Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	31 000 000
Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen	17 000 000
Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	25 000 000
E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski	
Pakkala lisäkaistat	30 000 000
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	69 200 000
Vt 8 Turku—Pori, Mynämäen ja Luvian ohituskaistat	30 000 000
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	80 000 000
Vt 3 Tampere—Vaasa, Laihian kohta, 1. vaihe	27 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi	143 000 000
Vt 5 Mikkeli—Juva	121 000 000
Vt 12 Lahden eteläinen kehätie	198 000 000
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	147 800 000
Ratahankkeet	
Turun satamaradan siirto	11 000 000
Oulun henkilöratapiha	24 500 000
Karjalan radan kehittäminen	90 000 000
Suupohjan radan suunnittelu ja korjaus	15 000 000
Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti	80 000 000
Tampereen henkilöratapiha	183 000 000
Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen	18 000 000
Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe	130 000 000
Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet	16 500 000
Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe	24 500 000
Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen	86 000 000
Digirata -pilottihanke (ETCS-testirata ja -laboratorio)	11 000 000
Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	49 500 000
Oritkarin kolmioraide	15 600 000
Espoon kaupunkirata	178 500 000
Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	26 500 000
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	102 000 000
Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	12 500 000
Hyvinkää—Hanko -rataosan sähköistäminen	62 000 000
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	133 500 000
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	66 000 000
Joensuun ratapihan parantaminen	83 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Pohjanmaan rata	674 000 000
Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe	163 000 000
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	383 000 000
Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen	60 000 000
Luumäki—Imatra—Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen	210 000 000
Pori—Mäntyluoto rataosan sähköistys	10 100 000
Uudenkaupungin radan sähköistys	21 000 000
Vesiväylähankkeet	
Uuden jäänmurtaajan hankinta	170 000 000
Inkoon meriväylän parantaminen	5 000 000
Tornion meriväylän geometrian parantaminen ja Vaasan meriväylän sisäosan leventäminen	11 500 000
Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen	41 700 000
Savonlinnan syväväylän siirtäminen	40 000 000
Kokkolan meriväylä	45 000 000
Koverharin meriväylän syventäminen	2 500 000
Vuosaaren meriväylä	12 500 000
Väylähankkeiden suunnittelu	
Eurooppalaisen raidelevyyden ratayhteyksien suunnittelu Tornio—Haapa- ranta—Kemi	20 000 000
Tornio—Kolari -rataosan sähköistyksen suunnittelu	7 500 000
Savon rata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu	4 200 000
Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu	22 000 000
E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali—Raisio, suunnittelu	4 200 000
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	6 800 000
Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu	18 000 000
Seinäjoen—Vaasa -radan suunnittelu	4 200 000
Vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi -hankkeen suunnittelu	4 600 000
Yhteiset väylähankkeet	
Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet	174 000 000

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 4). Päätösosan valtuuskohdan kappaleen kohdat 6)—8) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan ensimmäisen kappaleen kohdiksi 6)—8). Päätösosan valtuuskohdan taulukko korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan vastaavan taulukon.

Lisäys talousarvioesityksen 474 676 000 euroon nähden on 47 500 000 euroa, mistä sitomattomasta hankevarauksesta tehtävänä lisäyksenä 22 000 000 euroa hankkeelle Vt 9 Tampere—Ori-

vesi 1. vaihe sekä hallituksen investointiohjelmasta tehtävinä lisäyksinä 10 000 000 euroa hankkeelle Liminka—Oulu kaksoisraide, 2 500 000 euroa hankkeelle Mt 152 Hämeenlinnanväylä—Tuusulanväylä (Kehä IV) suunnittelu, 2 000 000 euroa hankkeelle Vt 4 Vestonmäen kohta, Joutsa, Toivakka ja 400 000 euroa hankkeelle Kt 51 Vuohimäen eritasoliittymän suunnittelu. Lisäyksestä 10 600 000 euroa on uuden jäänmurtajan hankintaan, joka katetaan momentille 12.31.10 tuloutettavista CEF-tukihankkeiden maksatuksista.

Talousarvioesitykseen nähden Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet -taulukon hankkeen Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen valtuutta on tarkistettu 5 000 000 eurolla 133 000 000 euroon, hankkeen Kuopion ratapihan parantaminen 1. vaihe valtuutta on tarkistettu 6 000 000 eurolla 49 500 000 euroon ja lisäksi taulukkoon on lisätty 170 000 000 euron valtuus uuden jäänmurtajan hankintaan.

Edellä mainittujen muutosten johdosta Hanke-erittely ja Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot -taulukko muuttuvat seuraaviksi:

Hanke-erittely

		Valmis	Sopimus-	Arvioitu	Määräraha-	Määräraha-
	Hyväksytty	liikenteelle	valtuus	käyttö	tarve	tarve
			milj. €	milj. €	v. 2026	myöhemmin
					milj. €	milj. €
Tiehankeet						
Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt	IV LTA 2022	2026	42,6	41,02	1,58	-
Kt 68 välillä Edsevä—Pietarsaari, vaihe 3	TA 2024/II LTA 2025	2026	9,5	4,0	5,5	-
Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa	TA 2024	2026	14,0	12,0	2,0	-
Vt 9 Lievestuoreen kohdalla	TA 2024	2026	30,0	16,0	14,0	-
Vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila	II LTA 2024	2026	16,0	11,75	4,25	-
Vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala	II LTA 2024	2026	5,04	2,04	3,0	-
Vt 5 Leppävirta—Kuopio	II LTA 2024	2029	180,0	11,0	45,0	124,0
Vt 8 Edsevä—Lepplax	II LTA 2024	2026	24,0	11,0	13,0	-
Vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyvääntuulentie)	II LTA 2024	2026	8,17	6,0	2,17	-
Vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyt Jalasjärvi, Kurikka	II LTA 2024	2026	11,0	9,0	2,0	-
Mt 642 Äänekosken silta	TA 2025	2027	15,0	1,0	10,0	4,0
Vt 15 Rantahaka (Kotka)—Kouvola	TA 2025	2029	122,0	1,0	28,0	93,0
Vt 21 Palojoensuu—Maunu	TA 2025	2027	30,0	1,0	20,0	9,0
Vt 23 Karvion kohta	TA 2025	2026	14,0	1,0	13,0	-
Vt 12 Mankala—Tillola	TA 2025	2029	92,0	1,0	10,0	81,0
Vt 8 parantaminen Kokkolan kohdalla, Kokkolan keskusta 1. vaihe	TA 2025	2027	13,0	1,0	6,0	6,0

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha- tarve v. 2026 milj. €	Määräraha- tarve myöhemmin milj. €
Vt 8 ja st 724 Vaasan yhdystie 1. vaihe	TA 2025	2028	31,0	-	3,0	28,0
Mt 180 Kurkela—Kuusisto, Kaarinan läntinen ohitustie	TA 2025	2028	103,2	65,0	-	38,2
E18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa	TA 2025	2030	190,0	23,0	2,5	164,5
Vt 4 Palokan kohta, Jyväskylän	TA 2025	2027	15,5	7,0	3,0	5,5
Vt 4 Lahdenväylä välillä Kehä I— Kehä III ja Ilmasillan eritaso- liittymä	TA 2025	2028	64,0	1,0	40,0	23,0
Mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä, Espoo	TA 2025	2027	33,7	1,0	20,0	12,7
Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta	II LTA 2025	2027	14,0	1,0	12,0	1,0
Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria	II LTA 2025	2027	11,0	1,0	9,0	1,0
Vt 25 osuus Meltola—Mustio	II LTA 2025	2028	17,0	0,5	2,0	14,5
Ratahankkeet						
Digiradan kehitys- ja verifiointi- vaihe	III LTA 2021	2027	130,0	110,0	11,0	9,0
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	IV LTA 2020/ TA 2024	2030	383,0	264,4	20,0	98,6
Espoon kaupunkirata	IV LTA 2020/II LTA 2023	2028	178,5	132,6	8,2	37,7
Tampereen henkilöratapiha	TA 2024/II LTA 2025	2030	183,0	37,0	34,0	112,0
Rantaradan kehittäminen Karjaa— Kauklahti	II LTA 2024/ TA 2025	2028	80,0	17,0	19,0	44,0
Karjalan radan kehittäminen Suupohjan radan suunnittelu ja korjaus	TA 2025	2028	90,0	10,5	37,5	42,0
Turun satamaradan siirto	TA 2025	2029	15,0	1,0	2,0	12,0
Oulun henkilöratapiha	TA 2025	2026	11,0	6,0	5,0	-
Rautatieliikenteen kulunvalvonta- järjestelmän modernisointi ja perus- korjausinvestointi (Digiradan toteutusvaihe)	TA 2025	2027	24,5	1,0	20,0	3,5
			10,0	1,0	3,0	6,0
Vesiväylähankkeet						
Uuden jäänmurtajan hankinta	III LTA 2025		170,0	0,1	10,6	159,3
Väylähankkeiden suunnittelu						
Vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vika- järvi -hankkeen suunnittelu	II LTA 2023		4,6	2,5	1,9	0,2
Tornio—Kolari sähköistys suunnittelu	TA 2024		7,5	3,0	2,5	2,0

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha- tarve v. 2026 milj. €	Määräraha- tarve myöhemmin milj. €
Savon rata välillä Kouvola— Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu	TA 2024/II LTA 2025		4,2	2,3	1,7	0,2
Pääradan kehittäminen: Riihi- mäki—Tampere kehittämisen suunnittelu	TA 2024		22,0	6,5	6,0	9,5
Eurooppalaisen raidelevyeyden rata- yhteyksien suunnittelu Tornio— Haaparanta—Kemi	II LTA 2025		20,0	1,0	3,0	16,0
Muu kehittämisen hankesuunnittelu				-	10,9	-
Keskeneräiset väylähankkeet yhteensä			2 439,0	825,2	467,3	1 157,4
Uudet väylähankkeet						
Rautatieliikenteen kulunvalvonta- järjestelmän modernisointi ja perus- korjausinvestointi (Digiradan toteutusvaiheen jatko)	TA 2026		95,0	-	14,0	81,0
Pääradan kehittäminen: kohtaus- paikat Riihimäki—Tampere ja pää- radan peruskorjauksen aloittaminen	TA 2026		100,0	-	5,0	95,0
Savon rata välillä Kouvola— Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston toteutus	TA 2026		40,8	-	1,0	39,8
Lieksanjoen sillan uusiminen	TA 2026		20,0	-	0,5	19,5
Mt 1583 (Atomitie) rakentaminen välillä mt 170—Saaristotie, Loviisa	TA 2026		8,4	-	0,4	8,0
Vt 4 Vestonmäen kohta, Joutsa, Toivakka	TA 2026		18,0	-	2,0	16,0
Liminka—Oulu kaksoisraide	TA 2026		199,0	-	10,0	189,0
Vt 9 Tampere—Orivesi 1. vaihe	TA 2026		109,0	-	22,0	87,0
Uudet väylähankkeet yhteensä			590,2	-	54,9	535,3
Keskeneräiset ja uudet väylä- hankkeet yhteensä			3 029,2	825,2	522,2	1 692,7

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2026	2027	2028	2029—	Yhteensä vuodesta 2026 lähtien
Keskeneräiset väylähankkeet	456 376	431 056	463 920	262 400	1 613 752
Uudet väylähankkeet	54 900	123 000	177 000	235 300	590 200
Menot yhteensä	511 276	554 056	640 920	497 700	2 203 952

2026 talousarvio	522 176 000
2025 III lisätalousarvio	3 100 000
2025 II lisätalousarvio	198 800 000
2025 talousarvio	405 141 000
2024 tilinpäätös	385 050 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 123 536 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

9) yöjunarungon vaunukaluston hankintaa koskevasta sopimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtuus

Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan viisivuotinen vuokrasopimus valtion omistaman henkilöjunaliikenteen kalustoyhtiön kanssa siten, että siitä aiheutuu menoja vuosina 2026—2030 enintään yhteensä 76 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen, päättösosan toisen kappaleen kohta 9) lisätään talousarvioesityksen momentin päättösosan toisen kappaleen kohdaksi 9) ja päättösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päättösosan valtuuskohdan ensimmäiseksi kappaleeksi, jolloin valtuuskohdan nykyinen kappale siirtyy toiseksi kappaleeksi.

Lisäys talousarvioesityksen 107 324 000 euroon nähden on 16 212 000 euroa.

Lisäyksestä 4 612 000 euroa on siirtoa momentilta 31.20.22 vuoden 2022 lisätalousarviossa myönnetystä 40 000 000 euron valtuudesta yöjunarungon vaunukaluston hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankinta perustuu liikenne- ja viestintäministeriön ja VR-Yhtymä Oy:n väliseen sopimukseen, jonka perusteella VR-Yhtymä Oy hankkii uuden yöjunarungon vaunukaluston yöjunaliikenteen palvelutason parantamiseksi. Kyseessä on yhdeksän makuuvaunun ja kahdeksan autovaunun kokonaisuus.

Lisäyksestä 8 900 000 euroa aiheutuu lentoliikenteen palvelujen ostoista, 1 900 000 euroa henkilöjunaliikenteen käynnistämisestä Tornio—Haaparanta -reitillä ja 800 000 euroa henkilöjunaliikenteen lisäämisestä Helsinki—Hanko -reitillä.

2026 talousarvio	123 536 000
2025 II lisätalousarvio	105 000
2025 talousarvio	106 924 000
2024 tilinpäätös	102 424 000

(22.) Yöjunarungon vaunukaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen määräraha siirrettäväksi momentille 31.20.21.

2025 talousarvio

3 794 000

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 119 670 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

9) henkilöautojen romutuspalkkioihin ja niihin liittyvistä Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä aiheutuviin kulutusmenoihin sisältäen vuosittain enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisten henkilöstön palkkausmenot

10) merenkulun varustamoille myönnettyjen valtionavustusten maksamiseen ja enintään 150 000 euroa avustuksen toimeenpanon ja valmistelun edellyttämiin juridisen tuen, konsultoinnin ja selvitysten aiheuttamiin menoihin.

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 60 000 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Sanomalehtien määräaikainen jakelutuki	7 500 000
Tieliikenteen turvallisuustoiminta	9 900 000
Merenkurkun laivareittien tukeminen saaripoikkeuksen käyttöönoton johdosta	2 000 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki ja luotsausvalmiuden ylläpito	600 000
Kansallinen omarahoitusosuus pk-yritysten kyberkompetenssihankkeisiin	600 000
Kansallinen yhteyspiste ja liikennejärjestelmän perustietopalvelu	7 555 000
Romutuspalkkio	20 000 000
Varustamoiden valtiontukiohjelma	70 324 000
— mistä toimeenpanon ja valmistelun edellyttämät juridinen tuki, konsultointi ja selvitykset (enintään)	150 000
Huoltovarmuuskriittisen tavaraliikenteen turvaaminen välillä Naantali—Ahvenanmaa	350 000
Yhteensä	119 670 000

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toisen kappaleen kohdat 9) ja 10) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 9) ja 10), päätösosan kolmas kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan viidenneksi kappaleeksi ja päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 119 270 000 euroon nähden aiheutuu kasvaneen tieliikenteen liikenneturvallisuusmaksukertymän mukaisesta lisäyksestä tieliikenteen turvallisuustoimintaan kohdistettuun määrärahaan.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu julkisten palveluvelvoitteiden perusteella maksettujen korvausten takaisinperintään liittyvien hallinnollisten prosessien viivästymisestä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2026 talousarvio	119 670 000
2025 III lisätalousarvio	752 000
2025 talousarvio	28 541 000
2024 tilinpäätös	95 825 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 565 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 36 847 000 euroon nähden on 282 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 160 000 euroa siirtona momentilta 32.50.03 kansainvälisen osaamisen ja työperusteisen maahanmuuton edistämisen tehtäviin sekä vähennyksenä 442 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	36 565 000
2025 II lisätalousarvio	235 000
2025 talousarvio	38 675 000
2024 tilinpäätös	44 161 000

02. Elinvoimakeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 186 145 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 52 289 000 euroa Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen työllisyyden ja elinkeinojen edistämiseen.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 185 250 000 euroon nähden on 895 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 924 000 euroa siirtona momentilta 28.40.04 aiheutuen ICT- ja toimitilamenojen tarkentuneesta arviosta ja 25 000 euroa siirtona momentilta 28.01.20 valtion toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien rahoitukseen sekä vähennyksenä 54 000 euroa siirtona momentille 31.01.02 valtion aluehallinnon uudistukseen.

2026 talousarvio	186 145 000
2025 III lisätalousarvio	896 000
2025 II lisätalousarvio	2 595 000
2025 talousarvio	237 401 000
2024 tilinpäätös	222 558 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Vuonna 2026 saa tehdä uusia sitoumuksia enintään 37 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätososan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan ensimmäiseksi kappaleeksi, jolloin nykyiset valtuuskohdan kappaleet siirtyvät toiseksi ja kolmanneksi kappaleeksi.

Talousarvioesitykseen nähden valtuuden lisäys aiheutuu GTK Mintecin koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfrastruktuurin toteutuksesta.

2026 talousarvio	36 403 000
2025 II lisätalousarvio	253 000
2025 talousarvio	37 997 000
2024 tilinpäätös	33 377 000

05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 72 695 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 011 000 euroa talousarvioesityksen 70 684 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 24.01.02 Business Finlandin ulkomaantoimintoihin.

2026 talousarvio	72 695 000
2025 II lisätalousarvio	240 000
2025 talousarvio	71 708 000
2024 tilinpäätös	99 485 000

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 396 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 15 000 euroa talousarvioesityksen 21 381 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 yhteiseen työympäristöön siirtymisestä aiheutuviin kustannuksiin.

2026 talousarvio	21 396 000
2025 II lisätalousarvio	187 000
2025 talousarvio	20 471 000
2024 tilinpäätös	20 309 000

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 570 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 995 000 euroa talousarvioesityksen 4 575 000 euroon nähden aiheutuu työvoimapalveluihin liittyvistä tietojärjestelmämuutoksista.

2026 talousarvio	6 570 000
2025 II lisätalousarvio	450 000
2025 talousarvio	11 113 000
2024 tilinpäätös	27 000 000

41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 061 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2026 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 63 500 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

- 1) kvanttitietokoneen hankinnan ja laitteen rakentamisen kustannuksiin
- 2) VTT:n kyberturvallisuuden kehittämisinvestointeihin
- 3) Kvanttinova-Micronova puhdastilaympäristön yhteiskäyttöisten pilotointilaitteiden hankintaan ja käyttöönottoon
- 4) uuden kellon hankkimiseen Suomen ajan varmistamiseksi.

Määrärahasta on varattu 240 000 euroa puhtaan energian pilotti-infrastruktuuri Bioruukkiin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Talousarvioesitykseen nähden momentin päätösosan toisen kappaleen kohta 5) on poistettu.

Määrärahan muutos talousarvioesityksen 67 621 000 euroon nähden on 22 560 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 240 000 euroa puhtaan energian pilotti-infrastruktuuri Bioruukin rakentamiseen (REPowerEU) sekä vähennyksenä 20 000 000 euroa Kvanttinova-pilotointiympäristön yhteiskäyttöisten laitteiden hankinnan määrärahan tarkistuksesta ja 2 800 000 euroa siirto-

na momentille 32.01.49 VTT:n ydinenergiatutkimuksen laboratorioiden toimintaedellytysten varmistamiseen.

Valtuuden vähennys 2 800 000 euroa talousarvioesityksen 66 300 000 euroon nähden liittyy määrärahasiirtoon momentille 32.01.49.

2026 talousarvio	45 061 000
2025 III lisätalousarvio	-34 950 000
2025 II lisätalousarvio	-471 000
2025 talousarvio	47 750 000
2024 tilinpäätös	4 920 000

49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 127 914 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 800 000 euroa talousarvioesityksen 125 114 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.01.41 VTT:n ydinenergiatutkimuksen laboratorioiden toimintaedellytysten varmistamiseen.

2026 talousarvio	127 914 000
2025 talousarvio	131 259 000
2024 tilinpäätös	118 355 000

51. Merimiesten matkakulujen korvaukset (arviomääräraha)

Selvitysosa: Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2026 talousarvio	1 500 000
2025 III lisätalousarvio	400 000
2025 talousarvio	1 550 000
2024 tilinpäätös	2 724 160

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 20 357 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen.

Lisäys 523 000 euroa talousarvioesityksen 19 834 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.40 Euroopan avaruusjärjestön jäsenmaksuihin.

2026 talousarvio	20 357 000
2025 talousarvio	20 029 000
2024 tilinpäätös	19 456 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 691 319 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2026 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 619 920 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

13) valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) mukaisesti sellaisiin suuren kokoluokan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Määrärahasta on varattu 120 000 000 euroa teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen liittyvien investointien tukemiseen.

Määrärahasta on varattu

7) 1 852 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3)

8) 2 700 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3)

10) 278 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan, päätösosan toisen kappaleen kohta 13) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 13), päätösosan kolmas kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan neljännen kappaleen ja päätösosan neljännen kappaleen kohdat 7)—10) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan viidennen kappaleen vastaavat kohdat.

Määrärahan muutos talousarvioesityksen 669 464 000 euroon nähden on 21 855 000 euroa, misä on otettu huomioon lisäyksenä 20 000 000 euroa teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen liittyvien investointien tukemisen, 800 000 euroa avainalojen vauhdittamisen ja osaamisen vahvistamisen (RRF pilari3), 1 400 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemisen (RRF pilari3) ja 178 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioiden ja osaamisen (RRF pilari3) maksatusten tarkistuksiin sekä vähennyksenä 523 000 euroa siirtona momentille 32.01.66 Euroopan avaruusjärjestön (ESA) pakollisiin maksuihin.

Valtuuden vähennys talousarvioesityksen 633 218 000 euroon nähden on 13 298 000 euroa, mistä 12 775 000 euroa on siirtoa momentille 32.20.46 ja 523 000 euroa liittyy määrärahasiirtoon momentille 32.01.66.

2026 talousarvio	691 319 000
2025 III lisätalousarvio	-9 155 000
2025 II lisätalousarvio	8 692 000
2025 talousarvio	538 025 000
2024 tilinpäätös	422 124 446

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 343 078 000 euroa.

Määrärahasta on varattu

- 1) 67 321 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1)
- 2) 41 393 000 euroa uuden energiateknologian investointeihin (RRF pilari1)
- 3) 15 870 000 euroa vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen (RRF pilari1)
- 4) 24 422 000 euroa teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1)
- 5) 39 415 000 euroa puhtaan siirtymän investointeihin (REPowerEU)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Se l v i t y s o s a : Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 276 713 000 euroon nähden on 66 365 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 22 688 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1), 15 870 000 euroa vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen (RRF pilari1), 3 723 000 euroa teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1) ja 28 515 000 euroa puhtaan siirtymän investointeihin (REPowerEU) sekä vähennyksenä 2 595 000 euroa uuden energiateknologian investointeihin (RRF pilari1) ja 1 836 000 euroa energiatuen maksatusten tarkistuksena.

2026 talousarvio	343 078 000
2025 III lisätalousarvio	-293 291 000
2025 talousarvio	443 761 000
2024 tilinpäätös	87 425 350

42. Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet (arviomääräraha)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Mikäli vuoden 2025 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2026 enintään 90 000 000 eurolla.

Valtuutta saa käyttää:

- 1) teknisten nielujen hankkeiden investointiavustukseen
- 2) biogeenisen hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen kannustimeen
- 3) teknisten nielujen edellyttämän infrastruktuurin edistämiseen.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Tekniset nielut sekä biogeenisen hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen on keskeinen keino edettäessä kohti hiilineutraalisuustavoitetta. Teknisten nielujen käyttöönottoa sekä biogeenisen hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä voidaan tukea osoittamalla investointiavustuksia näitä edistäville hankkeille tai teknisten nielujen edellyttämälle infrastruktuurille.

Teknisillä nieluilla tarkoitetaan teknologiaan perustuvia hiilenpoistoratkaisuja, kuten bioenergian tuotantoon yhdistettyä hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia (BECCS), hiilidioksidin suoraan talteenottoa ilmasta ja varastointia (DACCS). Fossiilista alkuperää olevien hiilidioksidipäästöjen talteenottoa ei lasketa tekniseksi nieluksi, koska päästöt ilmakehään eivät muutu kokonaisuudessaan negatiivisiksi, vaikka ne leikkaantuvatkin. Hiilidioksidi voidaan varastoida pysyvästi geologisiin muodostelmiin, kuten noin kilometrin syvyydessä sijaitseviin suolavesikerrostumiin. Hiilidioksidi kuljetettaisiin Suomesta laivoilla lähimmille varastointialueille, joita on tunnistettu eniten Pohjanmeren ja Norjanmeren alueilta, mutta myös lähempää eteläisen Itämeren alta. Biogeenisen hiilidioksidin talteenotolla ja hyödyntämisellä pyritään korvaamaan fossiilisen hiilidioksidin käyttöä esimerkiksi tuotteiden valmistuksessa kuten RFNBO-polttoaineissa.

2026 talousarvio

—

2025 III lisätalousarvio

—

2025 talousarvio

—

44. Suomen elpymis- ja palautumisvälineen mukainen investointituki vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 90 901 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 55 354 000 euroon nähden on 35 547 000 euroa, mistä 31 013 000 euroa aiheutuu siitä, että momentin määrärahalaji on muutettu ja 4 534 000 euroa elpymis- ja palautumisvälineen rahoituksen uudelleenkohdentamisesta toisesta hankkeesta.

2026 talousarvio	90 901 000
2025 III lisätalousarvio	-38 850 000
2025 talousarvio	51 558 000
2024 tilinpäätös	9 238 799

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Valtuus

Vuonna 2026 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 12 775 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi ja päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden valtuuden lisäys on siirtoa momentilta 32.20.40 uuteen laivanrakennuksen innovaatiotukihankkeeseen.

2026 talousarvio	20 900 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 II lisätalousarvio	11 422 000
2025 talousarvio	15 050 000
2024 tilinpäätös	17 448 646

30. Työllisyys ja yrittäjyys

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 471 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n yleisen talousarvion Brexit-mukautusvarausta koskevan EU:n parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1755 artiklan 15 mukaisten rahoitusosakaisujen ja muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä artiklan 12 mukaisen Brexit-mukautusvarausta koskevan käyttämättä jäävän ennakkomaksun palauttamiseen komissiolle.

Valtuus

Mikäli vuoden 2025 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2026 enintään 9 500 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi, jolloin nykyinen kolmas kappale siirtyy neljänneksi kappaleeksi. Päätösosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Lisäys talousarvioesityksen 4 000 000 euroon nähden on 7 471 000 euroa, mistä 6 771 000 euroa aiheutuu komission Suomelle maksaman Brexit-mukautusvarausta koskevan käyttämättä jäävän ennakon palauttamisesta ja 700 000 euroa pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeista Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien alueella osana Itäisen Suomen ohjelman toimeenpanoa.

2026 talousarvio	11 471 000
2025 III lisätalousarvio	300 000
2025 talousarvio	12 071 000
2024 tilinpäätös	11 269 761

56. Valtionavustus työllisyyden edistämiseen ja osaamisen kehittämiseen äkillisissä rakennemuutostilanteissa (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää elinvoimakeskusten valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntämään valtioavustukseen työllisyyden edistämisen ja osaamisen kehittämisen toimiin äkillisissä rakennemuutostilanteissa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Valtionapuviranomaisena toimii elinvoimakeskus.

Elinvoimakeskus voi myöntää valtionavustusta työllisyyden edistämiseen ja osaamisen kehittämiseen äkillisissä rakennemuutostilanteissa, jossa työpaikkojen poistumisen kokonaismäärä on useita satoja ja suhteellinen vaikutus alueen työllisyyteen on kriittinen sekä lisätoimilla katsotaan olevan oleellinen merkitys uudelleentyöllistymisessä.

2026 talousarvio	2 000 000
------------------	-----------

40. Yritysten erityisrahoitus

88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Teollisuussijoitus Oy:n oman pääoman korottamiseen käytettäväksi yhtiön tekemiin suoriin kasvua vahvistaviin sijoituksiin.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

2026 talousarvio	50 000 000
2025 talousarvio	100 000 000

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 949 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

6) enintään kahta henkilöttyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 6) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 6).

Vähennys 160 000 euroa talousarvioesityksen 2 109 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.01 kansainvälisen osaamisen ja työperusteisen maahanmuuton edistämisen tehtäviin.

2026 talousarvio	1 949 000
2025 II lisätalousarvio	-100 000
2025 talousarvio	2 209 000
2024 tilinpäätös	4 801 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 157 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 687 000 euroa talousarvioesityksen 39 844 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	39 157 000
2025 II lisätalousarvio	225 000
2025 talousarvio	40 229 000
2024 tilinpäätös	40 527 000

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 108 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) kuntouttavaan työterapiatoimintaan ja opiskeluun osallistumisesta potilaille maksettaviin korvauksiin.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 5).

Lisäys 25 000 euroa talousarvioesityksen 2 083 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 28.01.20 valtion viranomaisten käytössä olevien toimitilojen varautumisen ja valmiuden tason noston edellyttämien investointien rahoittamiseen.

2026 talousarvio	2 108 000
2025 III lisätalousarvio	25 000
2025 II lisätalousarvio	500 000
2025 talousarvio	483 000
2024 tilinpäätös	284 392

05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 376 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

8) enintään 600 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 8) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 8).

Talousarvioesitykseen nähden maksullisen palvelutoiminnan hintatuen tasoa on korjattu vastaamaan vuoden 2026 tasoa.

Lisäys 66 000 euroa talousarvioesityksen 5 310 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 28.01.20 valtion viranomaisten käytössä olevien toimitilojen varautumisen ja valmiuden tason noston edellyttämien investointien rahoittamiseen.

2026 talousarvio	5 376 000
2025 III lisätalousarvio	64 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	5 310 000
2024 tilinpäätös	2 810 000

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 866 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 23 766 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 33.60.34 lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen ja pitkäaikaissankien riskiarvioiden menoihin.

2026 talousarvio	23 866 000
2025 III lisätalousarvio	900 000
2025 II lisätalousarvio	239 000
2025 talousarvio	22 502 000
2024 tilinpäätös	22 466 000

02. Valvonta

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeuslääketieteelliseen ruumiinavaukseen määrättyjen ruumiiden kuljetuksista tai poliisin tilaamista ruumiiden kuljetuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaisten eläville henkilöille tehtävien oikeuslääkeopillisten tutkimusten palkkioiden ja korvausten maksamiseen
- 3) poliisin tilauksesta oikeuslääkäreille virka-ajan ulkopuolella tehtävästä päivystyksestä aiheutuvien päivystyspalkkioiden maksamiseen
- 4) Ahvenanmaan oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen sekä eläville henkilöille tehtävien oikeuslääkeopillisten tutkimusten menojen korvaamiseen valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välillä tehtyjen sopimusasetusten mukaisesti.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Määräraha on siirtoa momentilta 33.03.04.

2026 talousarvio	6 000 000
2025 III lisätalousarvio	1 975 000
2025 talousarvio	12 987 000
2024 tilinpäätös	14 008 418

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 83 737 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) toimintaan liittyvien kansainvälisten ja kotimaisten järjestöjen jäsenmaksuihin, biopankkien osuuskunnan osuuden merkintään ja vuosijäsenmaksuihin, yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin, ulkomailla toteutettavien projektien, täydennyskoulutuksen avustuksen ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden rahoitukseen liittyvien menojen maksamiseen
- 3) Alkoholitutkimussäätiön, Käypä hoito -suositusten laadintaan, syöpä- ja näkövammarekisterin tekniseen ylläpitoon Suomen Syöpäyhdistys ry:lle ja Näkövammaisten Keskusliitto ry:lle sekä Hoitotyön tutkimussäätiön ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämishankkeisiin liittyvien valtionavustusten ja muiden menojen maksamiseen

4) nettobudjetoidun yhteisrahoitteisen toiminnan tuloihin välittömästi liittyvien apurahojen maksamiseen

5) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin terveyden edistämisen hankkeisiin

6) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin tartuntatautien ehkäisyyn ja valvontaan liittyviin hankkeisiin

7) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ohjauksen ja arviointitoiminnon menoihin

8) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ohjaustehtäviin, valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietoarkkitehtuurin kehittämiseen ja ylläpitoon sekä muihin sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) mukaisiin tehtäviin.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

1) kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen maksamiseen

2) oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaisten oikeuslääketieteellisten kuolemansyyn selvittämiseen liittyvien palkkioiden ja korvausten maksamiseen

3) yliopistoilta ostopalveluna tehtävän oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 89 447 000 euroon nähden on 5 710 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 290 000 euroa siirtona momentilta 33.03.63 väestöpoliittiseen ohjelmaan ja vähennyksenä 6 000 000 euroa siirtona momentille 33.02.20.

2026 talousarvio	83 737 000
2025 III lisätalousarvio	235 000
2025 II lisätalousarvio	752 000
2025 talousarvio	80 833 000
2024 tilinpäätös	81 003 000

63. *Eräät erityishankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 912 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 7 327 000 euroon nähden on 415 000 euroa, mistä 125 000 euroa aiheutuu siirrosta momentille 27.10.01 kriisinhallintaveteraanien digitaalisen palvelukeskuksen menoihin ja 290 000 euroa siirrosta momentille 33.03.04 väestöpoliittiseen ohjelmaan.

2026 talousarvio	6 912 000
2025 III lisätalousarvio	-360 000
2025 II lisätalousarvio	2 000 000
2025 talousarvio	6 082 000
2024 tilinpäätös	8 637 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 097 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 400 000 euroa talousarvioesityksen 1 097 400 000 euroon nähden aiheutuu työttömyysturvaseuraamuksiin tulevien muutosten viivästymisestä.

2026 talousarvio	1 097 000 000
2025 III lisätalousarvio	-75 000 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	1 406 300 000
2024 tilinpäätös	1 696 100 000

57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 038 600 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 1 042 100 000 euroon nähden on 3 500 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 100 000 euroa kotihoidon tuen Norjan mallin viivästymisestä ja vähennyksenä 3 600 000 euroa työttömyysturvaseuraamuksiin tulevien muutosten viivästymisestä.

2026 talousarvio	1 038 600 000
2025 talousarvio	1 088 220 000
2024 tilinpäätös	789 805 000

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 598 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 800 000 euroa talousarvioesityksen 597 000 000 euroon nähden aiheutuu työttömyysturvaseuraamuksiin tulevien muutosten viivästyisestä.

2026 talousarvio	598 800 000
2025 III lisätalousarvio	33 000 000
2025 II lisätalousarvio	50 000 000
2025 talousarvio	539 800 000
2024 tilinpäätös	797 203 371

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 447 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 1 445 200 000 euroon nähden on 2 300 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 600 000 euroa kotihoidon tuen Norjan mallin viivästyisestä ja lisäyksenä 2 900 000 euroa työttömyysturvaseuraamuksiin tulevien muutosten viivästyisestä.

2026 talousarvio	1 447 500 000
2025 II lisätalousarvio	53 500 000
2025 talousarvio	1 312 500 000
2024 tilinpäätös	1 365 555 411

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 752 460 000 euroa.

Kansaneläkelaitos saa käyttää, valtion ja vakuutettujen rahoitusosuudet yhteensä huomioiden, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 76 850 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 7 900 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Vähennys 2 340 000 euroa talousarvioesityksen 1 754 800 000 euroon nähden kohdennetaan harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

2026 talousarvio	1 752 460 000
2025 II lisätalousarvio	15 300 000
2025 I lisätalousarvio	16 200 000
2025 talousarvio	1 832 880 000
2024 tilinpäätös	2 206 019 386

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

34. Valtion korvaus erinäisistä terveydenhuollon kustannuksista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) mielenterveyslain (1116/1990) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 2) mielenterveyslain 22 t §:n mukaisten hoitoseuraamukseen tuomittujen henkilöiden tahdosta riippumattoman hoidon edellytysten selvittämisen kustannusten korvaamiseen
- 3) lapsen kohdistuneen seksuaalirikoksen ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain (1009/2008) mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 4) kohdissa 1) —3) tarkoitettuihin korvauksiin sisältyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 5) Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista hyvinvointialueille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 6) pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisten potilassiirtojen tukemiseen 25 000 euroa siirrettyä potilasta kohden maksettavana kertaluonteisena korvauksena hyvinvointialueille
- 7) terveydenhuoltolain 68 a §:ssä tarkoitettujen lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta tuomioistuimille niiden pyynnöstä ja asiaan liittyvästä todistelusta sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille suoritettavien valtion korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 100 000 euroa talousarvioesityksen 15 200 000 euroon nähden on siirtoa momentille 33.01.06 lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen ja pitkäaikaissvankien riskiarvioiden menoihin.

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan toisen kappaleen kohta 4) on poistettu.

2026 talousarvio	15 100 000
2025 III lisätalousarvio	-100 000
2025 II lisätalousarvio	-500 000
2025 talousarvio	15 700 000
2024 tilinpäätös	13 826 832

35. *Valtionosuus korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)*

Määrärahaa saa käyttää enintään 72 348 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon tuottamiseen. Määrärahan mitoitus perustuu 94 000 000 euron kokonaiskustannukseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden kokonaiskustannusten määrä on täsmennetty.

2026 talousarvio	73 348 000
2025 talousarvio	72 732 000
2024 tilinpäätös	68 712 000

38. *Valtion korvaus Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)*

Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 53 b §:n ja 53 c §:n mukaisten puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuteen ja varautumiseen liittyvien valtion korvausten maksamiseen hyvinvointialueille.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan toisen kappaleen kohdat 1)—4) on poistettu tarpeettomina.

2026 talousarvio	7 500 000
2025 III lisätalousarvio	104 300 000

39. *Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 42 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

3) enintään 40 000 000 euroa valtionavustuksiin, jotka kohdistuvat hyvinvointialueiden lakisääteisistä tehtävistä erillisiin määräaikaisiin omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeisiin. Vähintään puolet kyseisestä määrärahasta tulee käyttää uusiin ammatinharjoittajamalliin perustuviin kehittämishankkeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 3).

Lisäys 40 000 000 euroa talousarvioesityksen 2 300 000 euroon nähden aiheutuu omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeiden käynnistämisestä.

2026 talousarvio	42 300 000
2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 800 000
2024 tilinpäätös	300 000

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

7) covid-19-rokotteiden vastikkeettomaan luovutukseen sekä rokotteiden luovuttamisesta, myynnistä, hävittämisestä ja vakuutustakuukorvauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 7) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 7).

2026 talousarvio	40 710 000
2025 III lisätalousarvio	82 700 000
2025 talousarvio	40 710 000
2024 tilinpäätös	63 840 000

90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen

50. Avustukset yhdistyksille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 273 912 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 324 000 euroa talousarvioesityksen 268 588 000 euroon nähden aiheutuu Raha-automaattiyhdistyksestä siirtyneen tase-erän jäljellä olevan osuuden huomioimisesta.

2026 talousarvio	273 912 000
2025 talousarvio	304 088 000
2024 tilinpäätös	383 588 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 38 038 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 413 000 euroa talousarvioesityksen 38 451 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamiseen.

2026 talousarvio	38 038 000
2025 III lisätalousarvio	-750 000
2025 II lisätalousarvio	2 270 000
2025 talousarvio	40 433 000
2024 tilinpäätös	37 300 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 340 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 300 000 euroa talousarvioesityksen 3 040 000 euroon nähden aiheutuu Panssarilaiva Ilmarisen öljyntyhjennysoperaation siirtymisestä vuodelle 2026. Kyse on vuoden 2025 kolmannessa lisätalousarviossa peruutetun vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

2026 talousarvio	4 340 000
2025 III lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	1 260 000
2024 tilinpäätös	2 260 000

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 47 871 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 222 000 euroa talousarvioletyksen 47 649 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistusten korjauksesta.

2026 talousarvio	47 871 000
2025 II lisätalousarvio	2 192 000
2025 talousarvio	50 133 000
2024 tilinpäätös	49 640 000

61. Vesien- ja ympäristöhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

5) avustukseen Vaasan kaupungille Euroopan unionin Green Leaf 2026 -teemavuoden toteuttamiseen.

Selvitysosa: Päätösoan kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioletyksen momentin päätösoan toisen kappaleen kohdaksi 5).

2026 talousarvio	8 042 000
2025 III lisätalousarvio	11 550 000
2025 II lisätalousarvio	500 000
2025 talousarvio	6 042 000
2024 tilinpäätös	16 292 000